21 AĞUSTOS 1932
7 inci sene No. 2345
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Kontenjanda Esaslı Değişiklikler Yapıldı..

Alev ve Beton

Falih RIFKI

Bir gün üşenmeksizin şehrin Istanbul tarafındaki camilerinden birinin minaresine çıkınız: Halice ve Marmaraya doğru, iki taraflı yangın arsalarına bakınız. Osmanlı Türklerinin san'at eserlerinin dörtte üçü orada kül olmuştur. Eğer üç veya dört asır evvel her hangi bir padişah ahşabı yasak etmiş olsaydı, bugün Istanbul yer yüzünün en zengin, yapılarının içi ve dışı, bahçeleri ve dekorasyonları ile en zengin şehirlerinden biri olacaktı. Hamam takunyelerini ve çorba kaşıklarını bile şimdi bulduğunuz zaman vitrinlere koyduğunuz bu san'at âlemini, kırmızı alev kül etmiştir.

Bir Fransız şehircisinin eserinde fasıl olarak şu satırları okumuştum: "Eski Türkler yapı kurdukları yere ağaç dikerlerdi; biz yapı kurduğumuz yerden ağaç söküyoruz!,,

Istanbuldaki Türk şehirciliği bu kadar zevkli idi.

Profesör Maksimlien Çürher Büyükharp zamanı demişti ki:

— Eski Türklerin yalnız cami, çeşme, ve türbe mimarisini görüyorsunuz ve ev yaparken hep onları taklit ediyorsunuz. Eski Türklerin ev, bahçe ve han mimarileri şüphesiz onlar kadar güzeldi.

Profesör Yansen bir gün bana Istanbulun Istanbul tarafını göstererek:

— Bakınız, dedi; bir büyük cami, dört tarafı meydan, sonra alçak meskenler, tekrar bir büyük cami, dört tarafı meydan, yine alçak meskenler... Bu camilerden herbirinin yerini meselâ devlet daireleri merkezi, ticaret merkezi, matbuat merkezi, darül fünun merkezi gibi kısımlar olarak farzediniz ve bu yapıları istediğiniz azamette kurunuz: En asri bir şehircinin kafasındaki ideal şehir profili budur. Aman İstanbulun bu görünüşünü bozmayınız.

Kırmızı alev yalnız Istanbulda şehir ve eşyayı ve bahçeyi değil, şehir zevkini, eşya zevkini ve bahçe zevkini de yaktı. Şehri duvar mühendislerine, evlerimizi Ermeni kalfalarına ve eşyamızı Uzun çarşıya ısmarlar olduk. Sanki Avrupalılaşıyorduk. Afrikada mavi bon cukla elmas değişen Frenkler, en bayağı marangoz ve kumaş işleri ile yangınlardan artan Türk eşyasını mübadele ettiler ve biz bir gün mutfağımıza koymaktan utandığımız şeyleri, en zevkli frenklerin salonlarında gördük.

Istanbul yine ahşap olarak çirkinleştikçe, bahçesi kalkıp tahta kulübe yığınları mahalleleri kapladıkça, kendi kendimize tiksinir,

— Bir yangın olsa da bu çirkinliği temizlese! diye düşünürdük.

Marmara sırtları yandı, Haliç sırtları yandı; Cihangir sırtları yandı; Taksim meydanı gibi boş yerlerle bütün yanan yerler, ideal Istanbulun inşası imkânlarını hazırladı.

* * *

Yine üşenmeksizin, daha bir kaç sene evvel şehrin en sükûnlu ve kibar mahallelerinden olan Nişantaşına, yanmış olan Cihangir sırtlarına ve iki sene evvel boş olan Taksim meydanına gidiniz.

Kırmızı alevden daha korkunç bir canavarın, zevksizliğin, bilgisizliğin, kontrolsuzluğun canavarlaştırdığı betonun Istanbulu, bu sefer Istanbulun bütün güzelliğini yalnız tahrip değil, yok ettiğini göreceksiniz.

Hepsi biribirinden kopya, plân parası verilmemek için yapı kalfalarının kafasından çıkmış ve kalfa kafası kadar karışık ve berbat apartımanlar, hep biribirine denizi kapayarak, hep bahçeleri sökerek, müthiş bir çığ gibi yuvarlanıp durmaktadır.

O kadar ki, bugün hiç sıkılmadan denebilir ki:

— Istanbul, suyu, havası,

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Kontenjan harici idhalât ta artık kontenjana tabidir

Yalnız sıhhî maddeler hariç

Bundan başka Hükûmet ihracatı da kontrol altına almakta

Hükûmet, dün Resmî gazetede neşredilen yeni bir kararname ile kontenjantman usulünde esaslı tadilât yapmakta ve yeni esasat vazetmektedir.

Yeni kararnamenin neşri ile hadis olan vaziyet şudur:

Kontenjan usulünün memleketimizde tatbikinden beri ithalât eşyası memlekete iki şekilde girebilmekte idi. Ya kontenjana tabi olarak, ya kontenjan harici olarak... Kontenjan harici girebilecek eşya A, B, C, D, E, F, H, Z listelerile tayin ve tesbit edilmişti. Yeni kararname ile bu listeler ilga edilmektedir. Yani memlekete girecek her eşya kontenjana tabi olacaktır. Yalnız, sıhhî mevaddı ihtiva eden F listesi ipka edilmektedir. Bu listeye dahil olan eşya üç ayda kıymeti 400 bin lirayı geçmemek sartile ithal edilebilecektir.

F listesindeki sıhhî mevaddı tarife numaralarile beraber neşrediyoruz:

"234 d. Tıbbî sabunlar, 743 Piperazin, 758 a. b. Adrenalin, 763 Yohenbin, 767 Antipirin, 768 Aseton, Antifebrin, 780 Trional, 783 Sakkarin, 786 Piramidon, 787 Fitin, 788 Ürotropin, 790 Laktofenin, 791 Anestezin, 792 Aspirin, 793 Validol, 794 Lesitin, 800 Vişi tuzu, 807 a. b. c. Seyyâl hülâsalar,

Istanbul gümrükleri müdürü Seyfi B.

821 Kinin, 822 a.b. Afyon müştekkatı, 823 Kokain ve emlâhı, 853 a. b. Müstahzaratı tıbbiye, 854 Maden sular, Dimetilanilin."

Bu maddeler haricinde kontenjana tabi olmadan memlekete hiç bir madde girmiyecektir.

Meselâ balık ağı, mukavva, çu-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Almanya çok mühim vak'alar arifesinde

Ahvale bakılırsa sabık veliahte yol mu açılıyor?

Son zamanlarda Almanyaya avdet edeceği açıkça söylenen sabık Kayser Vilhelm

BERLİN, 20. A. A. — Nazilerle Merkezciler arasındaki tefrika devam edecek olursa ne olacak? Kabine, kütle halinde bir ademi itimat reyi (40 reye karşı 568 rey) verilmesine mani olamıyacak, yalnız bunun netayicinden lâakal bir müddet için yakasını sıyırabilecektir. Von Papen kabinesinin, hiç olmazsa Nazilerin müsamahasını temin edebilecek bir von Schleicher kabinesine mevkiini terketmesi ihtimali de vardır. Fakat böyle bir kabine ya çabucak çekilmek veyahut kuvvete müracaat etmek şıklarından birini intihap etmek zarureti karşısında kalacaktır.

Her hal ve kârda açıktan açığa ekseriyete malik olan bir fırkanın kabineyi teşkil etmesine mani olmak Hindenbourg için kanunu esasiye tamamile muhalif olan vahim bir hareket olur ve hiç kimse bunu düşünemez: Reisicümhurun kanunu esasiye olan sedakat yeminini bu suretle tefsir etmekte olduğu söyleniyor.

Diyorlar ki: Bu takdirde de Hindenbourg, iktidar mevkiini Hitler'e terketmekten ise istifa etmek cihetini tercih edecek ve o zaman sabık veliahtin namzetliği ihtimali ortaya

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gazi Hz.

Reisicümhur Hazretlerinin İzmirlilere selâmları..

Reisicümhur Hz. dün Kaplıcadaki dairelerinde meşgul olmuşlardır.

* * *

İZMİR, 20 .A. A. — 9 eylûl bayramında yapılacak merasime şehir namına Belediye riyasetince İzmire vaki davete Reisicümhur Gazi Hazretleri atideki telgrafla mukabelede bulunmuşlardır:

İzmir Belediye Reisi Dr. Salih Behçet Beyfendiye;

Bu vesile ile de hakkımda göstermiş olduğunuz alâka ve muhabbet hislerinize teşekkür ve cümlenize selâm ederim

Reisicümhur
GAZİ MUSTAFA KEMAL

Başvekilin Seyahati

İsmet Pş. nın Şark vilâyetlerine gitmesi muhtemeldir

ANKARA, 20 (Milliyet) — Başvekil İsmet Pş. bu sabah İstanbuldan şehrimize avdet etmiştir. İsmet Pş. istasyonda Vekiller, meb'uslar ve halk tarafından istikbal edilmiştir. Doğruca Başvekâlet dairesini teşrif eden İsmet Pş. Heyeti Vekile içtimaına riyaset etmiştir.

Başvekil öğle yemeğini sıhhiye vekili Refik B. le birlikte Belvü otelinde yemiştir. İsmet Pş. burada kaldığı müddet zarfında Belvü otelinde ikamet edecektir.

Başvekil öğleden sonra Hariciye vekâletini ziyaret etmiştir. Heyeti vekille yarın on birde tekrar toplanacaktır.

İsmet Pş. nın yakında şark vilâyetlerinde bir tetkik seyahatına çıkması ihtimalinden bahsediliyor.

Dayak Hâdisesi

Nasuhi B. meselesi ehemmiyetle tahkik edilmektedir

Gece yarısı kayık gezintisi

Vilâyet maiyet memurlarından Nasuhi Beyin başından bir darp hâdisesinin geçtiğini yazmıştık. Bu hususta tahkikat bir taraftan Kadıköy kaymakamlığı diğer taraftan da mülkiye müfettişliği ve müddeiumumilik tarafından yapılmaktadır. Tahkikatın dün akşam neticelenmesi mukarrerdi. Evrak mutlaka bugün vilâyet makamına verilmiş olacaktır.

Dün aldığımız malûmata ve Nasuhi Beyin vermiş olduğu ifadeye mazaran, vak'a şu şekilde anlatılmaktadır.

Vak'a ayın on altıncı gecesi olmuştur ve iki safhaya ayrılmaktadır. Nasuhi Bey Kadıköy semtinde oturur. O gün Nasuhi Bey Kalamış'ta plâjın karşısında bir kahvede iki polisin işret etmekte olduklarını görür. Yanlarına giderek, bunun münasip olmadığını söyler:

Nasuhi B.

— Sizi böyle görürlerse tardederler, der.

Nazuhi Beyin ifadesine göre onlar aldırmazlar. Bundan sonra Nasuhi Bey bunu tesadüf ettiği komiser Beye söyler. Komiser Bey ise:

— Sen ne karışırsın? der, ve arkadaşlarına da gûya:

— İçiniz, demiş.

Nasuhi Bey müteakiben hâdiseyi telefonla polis müdürlyeti nöbetçi müdürüne telefon eder.

Buraya, bunun üzerine başka memurlar gelirler, fakat içki içen memurlara ve içkiye tesadüf edilmez.

Saat on ikiye doğru Nasuhi Bey, kayıkla Kalamışta gezinti yapıyor. Kayık sahile doğru vaziyettedir.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Öz Türk Dilimiz

Evvelâ bir lûgat, sonra bir gramer yapılıyor

Mesai iki sene kadar devam edecek

Haber aldığımıza göre Dil cemiyetinin tekmil teşekkülü Reisicümhur Hazretlerinin Ankaraya avdetlerinden sonra olabilecektir.

Dil cemiyetine memleketimizde lûgatçılık ve lisaniyat ile uğraşmış olan belli başlı şahsiyetler aza olacaklardır.

Dil cemiyetine verilecek olan ilk vazife Türk dilinin iştikaklarının, lâhikalarının, Lehçelerinin etraflı bir surette tetkikidir.

Hemen her taraftaki Türk lehçeleri, kelimeleri toplanacak ve asıl lûgat mesaisine başlanmadan evvel elde kuvvetli ve şamil bir tetkikin semereleri hazır bulunacaktır.

Dil cemiyeti basılmış, basılmamış türkçe ve diğer lisanlardaki bütün lûgat ve gramer kitaplarını toplayacaktır. Lûgattan sonra gramer yapılacaktır. Pek esaslı ve zaruri olan ilk tetkik devrinin iki sene kadar süreceği tahmin olunuyor. Asıl hedef, Türk dilinin öz kaide ve kelimelerine göre akademileştirilmesidir. Bu cemiyet dahi Reisicümhur Hazretlerinin himayelerine mazhar olacaktır.

Meclis Reisimiz

Kâzım Pş. Hz. intihap dairelerine gittiler

Birkaç günden beri şehrimizde bulunan B. M. M. Reisi Kâzım Pş. Hz. dün akşam Gülnihal vapurile Bandırmaya hareket etmiştir.

Kâzım Pş. rıhtımda birçok zevat tarafından teşyi edilmiştir.

Kâzım Pş. intihap daireleri olan Balıkesirde 15 gün kadar tetkikatta bulunduktan sonra şehrimize avdet edeceklerdir.

Güzeller Dağıldılar

İntransigeant gazetesinde son ziyafet

PARİS, 19 (Hususî) — İddia edebiliriz ki, bugün güzellerin Pariste geçirdikleri en şaşaalı günlerden biri oldu. İntransigeant gazetesi, güzellerin şerefine, cidden mutantan bir sofra donatmıştı.

Öğleye doğru saat on ikiye çeyrek kala kraliçeleri hamil olan otomobiller, birer birer gelmeğe başladı.

Bütün gözler, tehalükle bunların içinde dünya güzeli Keriman Hanımı arayordu. Nihayet bizim güzelimiz de pederi yanında olduğu halde geldi. İdarehane önünde müthiş bir kalabalık toplanmıştı. Kraliçemiz, idarehanenin merdivenlerinde görünüce bir alkıştır koptu. Halk, adeta biribirini çiğnercesine bir tehalükle, ileri atılıyordu:

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Karagözün Nesi yok, Nesi var?

Karagöz hakkında tetkikat ve tetebbüatta bulunan arkadaşımız Selim Nüzhet Bey, ricamız üzerine Karagözün hakikî hüviyeti hakkında iki makale yazmıştır. Bu makalelerin birincisi yarınki nüshamızda intişar edecektir.

İstanbuldaki havagazi fabrikalarından biri

Belediye kömür işini tetkik ettirecek

Biz iddia ediyoruz ki, kömür fiatları sebepsiz yükseltilmiştir

Havagazı Şirketinin, hiç bir makul sebep yokken kömür fiatlerini geçen seneye nisbetle yükseltmiş olduğunu ve müracaat edenlere şirkette (ister alın, ister almayın, fiatlerimiz budur) denildiğini yazmıştık.

Filhakika, geçen sene on tondan aşağı olmamak üzere şirket kömürün tonunu 20 liraya kadar, perakende olarak tonunu 21,5 — 22 liraya satarken, bu sene toptan fiatı 24 — 25, perakendeyi 26,5 liraya çıkarmıştır..

Bunun hiç bir makul sebebe istinat etmediğini, Kontenjan dolayısile ithalâtımız azalmış olsa bile, Zonguldak ve Ereğli Havzai fahmiyesinin memleketin ihtiyacından kat kat fazla istihsal kabiliyetinde bulunduğunu kaydetmiştik.

Dün, mevzuu bahs tereffüü mucip hakikî sebepler olup olmadığını araştırdık.

Bunun için evvelâ kömür işlerinde ihtisası olan bir zatın malûmatına müracaat ettik. Bu zat dedi ki:

"— Fiyatlerin artması için bir sebep yoktur. Kontenjan kömür

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Belediyenin kömür işini tetkike başladığını söyleyen muavin Hâmit Bey

Yukarda son altınlar elenip aranıyor, solda aşağıda ev sahibi kadın altınların nasıl bulunduğunu anlatıyor, sağda bulunan altınlardan bir kaçı

Temeldeki define

Cerrahpaşada Çukur çeşme sokağında 44 numaralı evde bulunan define tahkikatı devam etmektedir.

Ev, Şark demir yolları süpürgecisi Halim Recep ef. nin ailesi Hava H.

(Devamı 2 inci sahifede)

Siyasî ve tarihî tefrika 11

KEMALİZM NEDİR?

Selânik - Anafarta - Ankara..

Yazan: Edirne meb'usu Mehmet Şeref

Ne Islâm ittihadı, ne anasır ittihadı fikirleri gibi siyasî ve politika işleri bizim için, Mustafa Kemal nesli için bir (kültür) , bir mefkûre işi değildir.

Kültür, bir milletin duygusundan ibarettir.

Bir milletin her ferdi bu duyguyu taşır.

Kültürde, harsta ilmin, irfanın, okumanın, medeniyetin, beynelmilel olan medenî fikir ve iktısat hareketlerinin hiç, hiç bir tesiri yoktur.

Harste medeniyetin vasıflarını, esaslarını aramak lüzumsuz bir taharri olur.

Kültür, bir milletin tam kendisidir.

Millî dil, millî tarih, millî musiki, millî bediiyat ve bunların hepsi kültür işidir.. Bunlarda bir cemiyetin müşterek duygusu hâkimdir. Orada beynelmilel medeniyetten eser aranmaz.

Kültürle medeniyetin müşterek noktaları vardır. Ancak medeniyet kafa işidir. Kültür ise yalnız duygu işidir.

Birçok mütefekkirler kültürü mutlaka içtimaî mefkûrecilikten doğma zannederler. Yanlıştır. Mustafa Kemal inkılâbının seyrini derinden ve içinden tetkik ve takip etmek gerektir ki bu hakikat tamamile ortaya çıkabilsin.

Bütün içtimaî hâdiselerin sebepleri iktısadî hâdiseler olduğu gibi kültür de millî iktısadın mahsulüdür.

Insanları, şöyle bir bakışta, bir cemiyet içinde müşterek bir vicdanın bağladığı zannedilir. Halbuki bu müşterek vicdan denilen bağ, o cemiyetin varlığını tanzim eden, fertlerin mesai mecmuasından doğan iktisat hareketlerinin neticesidir .

Her şeyi sırrî ve manevî yoldan araştırmak alışkanlığı bir milletin "kültür,, ünü de o yolda tekevvün eder gibi bir telâkkiye yol açmıştır.

Hele bizim cemiyetimizde asırlarca hâkim olan, görünmeyen kudretlere inanıştan doğmuş kaderî akidecilik, son zamanlardaki fikrî hareketlerimiz üzerinde de hep o sırrî ve tasavvufî tesirini gösterdiği için, içtimaî mefkûrecilik gibi ona yakın bir telâkki bize hoş görünmüştür. İşte Mustafa Kemal inkılâbı bu sakat görüşü kökünden kesip atmış, Türk kültürünü, asla hayalî ve gölgeli olan içtimaî mefkûreye değil Türk tarihinin ayni şe'niyet olan maddî varlığından doğan iktısat hareketine bağlamıştır.

Kültür denilen duygu yalnız ruhun bir hareketi olsa idi. Türk cemiyetinde bunun yeri hep eskisi gibi olacak ve o zaman cemiyetimiz yalnız bu manevî kuvvet sandığı batıl ve hayalî işe inanacaktı. Onda ise bir cemiyetin fertlerini biribirine bağlayan iktısadî tesanüt ten eser bulunmayacaktı.

Evvelki cemiyet bize en güzel bir örnektir. Oradaki darma dağınık hayatın bir mefkûreye bağlanamaması, hep iktısadî hareketsizliğin eseri idi.

Her fert faydayı arar, iyiyi takdir eder, güzeli sever. Bu üç hareket birer sebep olabilir. Lâkin netice olmaz. Bütün bu üç hareketin neticesi iktısadî harekete varır ki işte bu esbabın mantıkî sonu içtimaî faydadan ibarettir .

Kemalizm inkılâbı hızını millî tarihin maddî cephesinden alırken yalnız bunu gaye edinmiş, ve iktısadî hareketlerin millileşmesi sayesinde ancak kültürün teşekkülünü düşünmüştür. Öteki türlü bu sürüyüşün sebebi ruhanî, Lâhutî yani dinî olur.

Lâyık, cismanî esaslar ancak tarihî maddeciliğin neticesi olabilirler. Bu sebeplerdir ki Kemalizmi hayale gönül bağlamayı sürüp çıkararak, yerine iktısadî mefkûreciliği koymak suretile kültür birliğini yaratan rejimdir. İçtimaî mefkûrecilik bizde Fransa inkılâbının taklidi neticesidir. Bugün artık manası kalmayan Fransa inkılâp rejimlerinin müstahaseleşmiş kaideleri üzerine bina kurmak ne kadar sakat ve berbat bir iş!

Hattâ Fransa bu kokmuş rejimden yakasını nasıl kurtarabileceğini düşünüyor.

Sorbun profesörleri Fransa inkılâbının neticelerini elemekten bir türlü vazgeçemiyorlar. Fransız felsefesi, Fransız Liberalizmi, demokrasinin fesada ve tefessühe varan kaideleri üstüne kurulmuştur .

Onda daima bir "Napolyon,, tahakkümünün izleri görünür.... Başka milletlere inkılâp fikrini aşılamak için harbeden ihtilâl orduları mağlûb ettikleri milletlerin elinden aldıkları: Harp gayesi saydıkları şeylerdir .

Italya bir alâ soyulurken, muharip ve galip ordu orada Fransız inkılâbını mı aşılıyordu?

Ne yalan şeyler?

(Alber Saurel) in kırk yıllık çetin bir mesai ile meydana getirdiği eseri bir cümle ile tamamlamak mümkündür.

"Fransa inkılâbı, Fransız kültürünü yaratamamıştır.. Onun en büyük marifeti: Dünya milletlerini soymağa haris sarraflar, karnı şişkin maliyeciler ve bunların menfaatlerini müdafaa için uğraşan topçular...,,

"Tanzimatı Hayriye,, nin... Yıldız baykuşu devrindeki gizli gizli fikir hareketlerinin.. Ve nihayet Ittihat ve Terakki kıyamlarının ilham kaynağı bizde Fransa ihtilâli olmuştur.

O kıyamların ricali, meselâ Vardar oğlu, Rusçuk yaranı Edirne kıyamı hâdiselerinden ziyade Fransa büyük ihtilâlini, en ince tafsilâtına kadar biliyorlardı. Bizde demokrasi telâkkisini, hürriyet aşkını, istiklâl arzusunu, vatan mefhumunu veren membalar ne idi? Kütüphanelere bakınız.. Fransa inkılâbını anlatan kitaplar doludur. Bizim nesil, heyecanlarını Bastilin zaptında, Versailles'a hücumda, "elma oyunu,, salonunun içtimaında bulmuş görünüyor.

Bizim neslin nazarında en vatanperver adam: Mirabo, Danton, Kondorse, Bayi, Lâfayet gibi hep Fransız inkılâbı ricalidir.

Bunun içindir ki "kültür,, üde ahdimizin mütefekkirleri içtimaî mefkûreciliğe atfetmek istemişlerdir. Zira: Fransız inkılâbının tesirini bir türlü üzerlerinden atamamışlardır.

Içtimaî akidecilik, tarihî imana galip gelmek için tamam bir asıra yakındır, bu mülkün ortasında çarpışıp duruyor.

Fennî bir millet gibi yetiştirilen bizim neslin fikir ve hissine bu çok uygun geliyordu .

Baykuşun tazyikinden boğazımızı kurtarmak için bir ilham kaynağı arayan, kararmış gözler, susamış kalpler, tutuşmuş kafalar bütün fikrî ve hissî açlık ve susuzluklarını önümüze serilen bu eserlerde susturuyorlardı .

Ortada, dipdiri duran büyük Türk tarihinin atılgan mefkûre veren... Türk kültürünü yükselten varlığı, henüz gömülü hazinesinde uyukluyordu.

Kimsenin hatırına (Türklük) kültürü gelmiyordu.

Sıkılan büyük kalabalığın mürşitleri teker sarıklı cehennem kamçılı cennet müjdecileri... Güzidelerin hocaları, "Devri Saadet,, dedikleri bin üç yüz yıllık arap çöllerinin hayatını Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında yaşayan Türklere vermek isteyen mutasavvıflarla dersiamlar..

Son zamanın mekteplerinde, darülfununda yetiştirilen genç nesle ise, işte bu Fransız inkılâbının umdelerini öğretmekle marifet satan müderrisler idi.

(Devamı var)

HARİCİ HABERLER

Almanya'da ağustos sonunda neler olacak?

Fransızlar Almanların her gün artan yeni talepleri karşısında sinirlenmeğe başladılar

BERLİN, 20. A. A. — Reichstag reisi M. Loebe, Vorvaerts gazetesinde, 30 ağustosta parlâmentonun içtima devresi başladığı zaman tahaddüs edecek muhtelif ihtimalleri derpiş etmektedir. Mümaileyh, şayet Nazilerin, kendilerine atfedildiği veçhile, parlâmento müzakerelerinde hazır bulunmamak tasavvurunda oldukları tahakkuk ettiği takdirde M. von Papen'in hiçbir ekseriyet elde edemiyeceğini beyan eylemektedir.

Kanunu esasî noktai nazarından, yegâne mümkün hal çaresi, Reichstag'ın yeniden feshidir Diğer bütün mutasavver hal suretleri ve meselâ parlâmentonun içtimalarının tehiri veya hükûmetin verilecek bir ademi itimat reyine rağmen iktidar mevkiinde tutulması veyahut intihap kanunun tadili. Ilh, gibi hal çareleri, M. Loobe'in fikrince kanunu esasiye mugayirdir.

Paris gazetelerinde asabiyet

PARİS, 20. A. A. — Havas Ajansından: Gazeteler, Alman devletinin Alman millî müdafaa ordusunun yeniden teşkili için Fransız ve İngiliz hükûmetlerile müzakereye girişeceğine dair olarak Berlinden gelen haberi hasmane bir tarzda karşılamaktadır.

Matbuat umumiyetle hariciye nezaretinin bu hususta resmen malûmattar edilmemiş olduğunu kaydederek bunun Fransız efkârı umumiyesini yoklamak ve Almanyanın dahili buhranına bir yenilik verecek olan müzakeratı yemlemek için yapılmış bir manevra olduğu kanaatindedir. Hatta bu bapta yapılmak istenilen müzakerelerin de lüzumsuz ve mevsimsiz ve Fransız - Alman münasebatı çerçevesini geçmekte olduğu ve çünkü bunun Fransız efkârı umumiyesinin hasım bulunduğu Versailles muahedesinin yeniden tetkiki demek olduğu zikredilmektedir.

Petit Parisien gazetesi, bu kabil müzakerelerin 10 gün sonra Rayiştag meclisi huzuruna nasıl çıkabileceğini bilmeyen bir hükûmetin hüküm ve nufuzu dairesi dahilinde olmadığı kanaatindedir.

Echo de Paris gazetesi de, şunları yazıyor:

" Almanya şimdiye kadar sefaretleri vasıtasile iblâğ edemediği bir meseleyi şimdi cihan efkârı umumiyesi muvacehesine çıkarmak isteyor, fakat biz, bu manevrayi bozmasını ve hayır demesini bilmeliyiz."

PARİS, 20. A. A. — Havas ajansından: M. Fon Papen'in, teslihatta müsavat ve Alman müstemlekâtının iadesini talep eden beyanatını telmih eyleyen Temps gazetesi, milletler arasında uzlaşma ve mukareneti teshil ümidile yapılan müsaadelere karşı her defasında Almanların hemen yeni metalibat dermeyan etmek suretile sulh muahedesinin tam bir tarzda tahribi için merhale merhale takip ettikleri iyi tesbit edilmiş bir plânla yeni bir takım metalibat serdetmekte olduklarını müşahede ediyor

Bu gazete , şunları ilâve ediyor:

" Şimdi, Fon Papen - Fon Schlaiher kabinesinin bütün Almanyayi eski Prusya devleti nümunesine tevfikan askerî bir devlet yapmak istedikleri pek âlâ anlaşılıyor. Bu itibarla kendimizi Berlin diplomasisinin yandan gelen manevralarına yakalattırmamalığımız lâzımdır.

Hitler'in bir adamı Bükreşte

BÜKREŞ, 20. A. A. — Matbuat, Nazi fırkasının liderlerinden ve Hitler'in şahsî dostlarından birinin Bükreş'te bulunduğunu bildirmektedir. M. Veter, Bükreş'teki bütün diplomatları ve Romanya siyasî fırkalarının liderlerini ziyaret etmiştir. Mümaileyh, Romanyanın akalliyet teşkilâtları ile temas eylemiştir.

Yunan İntihabatı

Reisicümhur kararnameyi imza etti

ATİNA, 20. A. A. — Reisicümhur, intihabat tarihini 25 Eylûle ve meclisin içtimamı 24 Teşrinievvele tesbit eden kararnameyi imza etmiştir.

Venizelos hükûmetinin 24 Teşrinievvel tarihine kadar iktidar mevkiinde kalacağı tahmin ediliyor.

Askeri bir hizbin mevcudiyetinden mütevellit tahkikat, zabıtanın cümhuriyete karşı harekât ve hissiyatının drüst olduğunu meydana çıkarmıştır.

İspanyada tevkifat

SEVİL, 20. A. A. — Aksiyon popüler fırkasının zimamdaranı San Jurjo kıyamından dolayi gayri mes'ul addedilmişlerdir.

Hükûmet, Madrit fırkası sabık kumandanı ceneral Villegas'ın tevkif edilmesini emretmiştir.

MADRİT, 20. A. A. — Mutlakiyet tarafı fesat hareketine dahil ve aralarında Marki de Semmenat bulunan 5 şahıs tevkif olunmuşlardır.

MADRİT, 20. A. A. — Dahiliye nazırı, mutlakiyet taraftarı fesat hareketine dahil bulunmak töhmetile tevkif edilerek bilâhare tahliye olunan Kont Guadiana'nın tekrar tevkif edildiğini beyan etmiştir.

Gorgulof meselesi

PARİS, 20. A. A. — Gourgoloff'un avukatı, Kazak Lazareff aleyhinde yalancı şahitlikten dolayi kanuni takibat icrası talebinde bulunan bir arzuhal tevdi etmiştir.

Gorgouloff'un temyiz lâyihası reddedildi..

PARİS, 20 A. A.— Temyiz mahkemesi, Gorgouloff'un temyiz lâyihasını reddetmiştir.

Profesör Piccar indikten sonra

PARİS, 20. A. A. — M. Painleve Profesör Piccard'ın muvaffakiyetli suudu münasebetile Belçika nafia ve münakalat nazırına Fransız tayyareciliğinin tebriklerini iblâğ eylemiştir.

Mollison Nasıl geçti?

Gene tayyare ile dönmekten vazgeçti

LONDRA, 20. A. A. — Mollison un bu hava seferi Atlas denizinin tek satıhlı hafif bir tayyare ile aşılabildiğini gösteren yeni bir muvaffakiyettir.

Pennefield Bridge, St-Jean'dan takriben 55 mil mesafededir.

Mollison, yere iner inmez evvelâ zevcesi Mistres Amy Johnson'u malûmattar etmek istemiştir. Mümaileyh, St-Jean'da kısa bir istirahat devresi geçirecektir. Mollison'un hava seferinin ikinci merhalesi St-Jean dan ileriye 500 mil mesafededir.

NEVYORK, 20 .A.A. — Dublin ile Halifax arasındaki 25 millik mesafeyi tayyareci Mollison, 24 saat 10 dakikada katetmiştir.

SAİNT JEAN, 20. A. A. — Tayyareci Mollison, birkaç gün sonra hava yolile İngiltereye tekrar avdet plânını terketmiş bulunduğunu beyan etmiştir.

Bir barut deposu berhava oldu

SANTİAGO DE CHİLİ, 20. A.A. Potrerillas'da bir barut deposunda infilâk vuku bulmuştur. Bir mühendisle birçok ameleler ölmüş, birçokları da yaralanmıştır.

M. Schober öldü

VIYANA, 20. A. A. — Sabık Avusturya Başvekili Schober, dün akşam saat 22 de Gutenbrün (Aşağı Avusturya) da vefat etmiştir.

İki kadın 123 saattir havadalar

CURTİSS, (Nevyork). 20. A.A. Havada benzin almak suretile kadınlara mahsus havada kalma mukavemet rekorunu kazanmağa teşebbüs eden Mrs. Maisalis ve Mrs. Efadeu isimindeki iki Amerikalı kadın, geçen pazar günü havalanmış ve 123 saat olduğu halde hâlâ devirlerine devam etmekte bulunmuşlardır.

Haydutların elindeki şehir alındı

BUŞİR, 20. A. A. — Reuter ajansından: Eski Yask şehrini zaptetmiş olan âsiler çekilmişlerdir. Bu havalide sükûnet hükümfermandır.

Ottavada İtilâflar

Kanada ile itilâf imza edildi

OTTAVA, 20. A. A. — Büyük Britanya - Kanada itilâfı bu sabah imza edilmiştir.

Ottava konferansı bitti

OTTAVA, 20. A. A. — Ottava konferansı, bugün akdolunan bir heyeti umumiye içtimaiyle hitam bulmuştur. Bir numaralı komitenin raporu kabul edildikten sonra Avusturalya, Cenubi Afrika, Yeni Zelanda, Hindistan, Rodenzya, Terre Neuve ve Kanada ile yapılan itilâfnamelerin imzasına mübaşeret edilmiştir.

OTTAVA, 20. A. A. — Büyük Britanya ile Kanada arasında bir itilâf akdinin muhakkak olduğu zannediliyor.

Amerika Tanıyacak mı

Sovyetlerle münasebat meselesi tekrar ortaya atıldı

VAŞİNGTON, 20. A .A. — Reuter Ajansından: Sovyet Rusyanın Cemahiri Müttahide tarafından tasdiki meselesi ahiren vuku bulan ifşaat üzerine tekrar meydana çıkmıştır.

Bu ifşaat, M. Stimsonun geçen sonbaharda Cenevrede iken M. Litvinoff'un bu bapta bir tecrübe balonu uçurmasından ve Rus-Amerika mümessillerinin yapmış, oldukları mülâkatta, Sovyetlerin Cemahiri Müttahide tarafından tasdiki takdirinde üçüncü enternasyonali ilga ve Cemahiri Müttahidede bu hususta propaganda yapmaktan sarfı nazar edip etmeyeceklerine ait olarak M. Litvinoff'tan bir süal sorulmuş olmasından ibarettir.

M. Litvinoff, Sovyetlerin Cemahiri Müttahidede herhangi bir propagandadan feragat edeceklerini,fakat üçüncü enternasyonal Sovyet hükûmetinden tamamen ayrı ve başlı başına bir müessese olması hasebile bunu ilga edemiyeceklerini cevaben bildirmiştir.

Avrupada Sıcaklar

PARİS, 20. A. A. — Dün Pariste hararet derecesi, gölgede 35 derece idi.

Londra'da sıcak dalgaları

LONDRA, 20. A. A. — Greenvich'de 37 de Londranın merkezinde 35 derece hararet kaydedilmiştir.Bu hararet derecesi, 6 ağustos 1911 den beri kaydedilmiş olan en yüksek derecedir.

Rusya'da yapılan büyük nafia işleri

MOSKOVA, 20 (A.A.) — 50 seneden beri Kafkas dağları silsilesini katedecek bir demiryolunun inşası meselesi münakaşa edilegelmiştir.

Bu mesele, bir neticeye isal edilmek azmile ve ciddî olarak ancak son zamanlarda mütalea ve derpiş olunmuştur.

Hali hazırda bir plân tanzim edilmiş olup elektrikle müteharrik bir demiryolu inşasına ait mesai ve araştırmalara devam edilmektedir. Bu demiryolu dünyanın en büyük demiryollarından biri olacak ve şimali Kafkasya istasyonu olan Dargokh'dan başlayarak Maverayı Kafkasya istasyonu olan Gorn'a kadar devam edecektir.

Dargokh yolu, şimdiye kadar Bakü'den geçen trenlerin Maverayı Kafkasya şimalî Kafkasya arasındaki yollarını 1000 kilometre eksiltecektir. Münakalât mesarifi, 50 milyon ruble kadar tenakus edecektir.

İnşaat işleri, 1936 senesinde hitama erecektir. Bu demiryolu maden ve bilhassa çinko veya bakır noktai nazarından zengin olan mıntakalardan geçecektir. Volga-Moskova kanalarının inşasına başlanılmıştır. Bu kanal, Volga nehrinde işleyen büyük vapurların Moskova'ya kadar gitmelerine müsaade bahşolacaktır. Kanal inşaatına ait işler 1934 senesinde nihayet bulacaktır.

Ankaradan gelenler

ANKARA, 20 (Milliyet) — Adliye müsteşarı ve Posta telgraf müdürü umumîsi bu akşamki trenle İstanbula hareket etmişlerdir .

SON DAKİKA

Amerika U. Erkânı Harbiye reisi geliyor

Jeneral Mac Arthur asker geçit resimlerinde hazır bulunacak..

VAŞİNGTON, 20 A.A. — Havas Ajansı bildiriyor: Cemhiri Müttehide umumî erkânı Harbiye Reisi Jeneral Mac Arthur yakında Avrupa'ya giderek Sovyet Rusya'ya mucavir memleketleri ve bilhassa Türkiye'yi ziyaret edecektir.

Jeneral, Türkiye'yi ziyareti esnasında askerî geçit resimlerde de hazır bulunacaktır.

Ordumuza kırkı mütecaviz tayyare hediye edildi

ANKARA, 20 A.A. — Bu sene ordumuza kırkı müteca tayyare hediye edilmiştir. Bunlardan 25 inin isim konma merasimi önümüzdeki zafer ve tayyare bayramında yapılacaktır. Ayca beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu tayyareleri alan İzmir, ikinci tayyaresini alan Giresun ve bunlardan başGörele, Fatsa, Bartın, Zonguldak; Ereğli ve Bafra tayyarelerin isim konma merasiminin de Cümhuriyet bayramında yapılma muhtemeldir.

Darülfünun heyeti Kayseri'de

ÇANKIRI 20 A.A. — Şehrimizde bulunmakta olan Darülfünun tetkik heyeti bu sabah trenle Kayseriye hareket etmişle Vali, meb'uslar, Belediye ve Maarif heyetleri, Çankırı gençle ve halkı tarafından teşyi edilmişlerdir.

Dün gece misafirlerimiz şerefine Halk fırkası merkezin bir ziyafet verilmiş ve ziyafette Vali, kumandan Sıtkı Paşa ha bulunmuşlardır. Müteakiben heyet tarafından sinema binasın muhtelif mevzular üzerinde konferanslar verilmiştir.

ÇANKIRI, 20 A.A. — Darülfünun müderris ve talebeler den mürekkep tetkik heyeti dün şehrimizin muhtelif mahalleri gezdiler ikindi üzeri şereflerine şehrimiz spor klübü tarafınd İdman Yurdunda bir çay ziyafeti verildi. Darülfünun sporcularıyle şehrimiz sporcuları arasında yapılan Voleybol maçını Darülfünunlular kazandı. Futbol maçında da Çankırı sporcuları s fıra karşı birle galip geldiler.

Maarif vekili Ankara'da

ANKARA, 20 (Milliyet) — Heyeti Vekile içtimalarına iştirak etmek üzere Maarif Vekili Esat B. bu akşam teftiş seyahatından avdet etmiştir.

Donanma Karadenize çıkıyor

ANKARA, 20 (Milliyet) — Başta Yavuz olmak üzere donanmamızın yeni uzuvlarile birlikte bir kaç güne kadar Karadeniz limanlarını ziyarete çıkacağını bura mahafilinden haber aldım.

Temeldeki Define

(Başı 1 inci sahifede)

a aittir.

Evi bir ay evvel Bakırköyde oturan Arap Safiye H. dan almıştır.

Hava H. muharririmize diyor ki:

— Evi tamir ettirmekteyim. Bulunan paralar kireç kuyusu için açılan topraklardan çıkmıştır. Bulduğumuz altınları bir kısmını kardeşim muallim Selahattin B. ye verdim,bozdurmuş, akşamleyin 15 lira getirdi. Bulunan altınları bir torbaya koyarak sakladım."

Evin toprağında altın taharrisine müze idaresinden bir memurun nezareti altında devam edilmektedir.

Şimdiye kadar 43 altın bulunmuştur bunların 8 tanesi çarşıda satılmıştır.

Mütebakisi polisçe müsadere edilmiştir.

Müze memurları tarafından sa bir araştırma yapılmış, başka bir şe çıkmamıştır.

Bulunan altınlar Sultan Selim, Murat, Osman, devirlerine aittir. Kı men de Mısır parasıdır. Bunun bi meraklı tarafından saklanılmış b kolleksiyon olduğu tahmin edilmektedir.

Istanbul'da yeni iki tayyare

Vatan müdafaasının ehemmiyetini çok iyi takdir eden İstanbul halkının Tayyare cemiyetine vaki olan kıymetli teberrularile şimdiye kadar yedi tayyare alınmış ve bunlara (İstanbul), (Beyoğlu), (Beyazıt), (Fatih), (Üsküdar), (Adalar) ve (İstanbul - Balıkçıları) isimleri takılmıştı.

Bu sene İstanbul namına ayrıca iki tayyare daha alınmış ve bu suretle İstanbul Tayyarelerinin adedi dokuza baliğ olmuştur. Bu tayyarelerimize 30 ağustos Tayyare bayramında Yeşilköyde merasimi mahsusa ile (Eminönü) ve (Boğaziçi) simleri takılacaktır. Merasimin hitamında bu tayyarelerimiz İstanbul üzerinde uçarak halka beyannamelerini atacaktır. Yukarıki resim yeni tayyarelerimizden bir tanesidir

Almanya Bizden Külliyetli Miktarda Yaş Meyve İstiyor

Ekonomi

Almanya bolca yaş meyve istiyor

Yaş üzüm ihracatçılarile temasa gelmek isteyen tüccar çok

Memleketimizden Almanyaya yaş meyve ihracatı hakkında Almanyada Türk Ticaret odasından yeni malûmat gelmiştir. Bu malûmata nazaran memleketimizden bu sene Almanyaya yaş meyve ihraç edileceği haberi Almanyada lâyik olduğu alâka ile karşılanmıştır. Bir çok firmalar Odaya müracaatla yaş üzüm ihraç eden Türk tacirlerile temasa gelmek arzusunda bulunmuşlardır.

Fındık ihracı mevsimi başlıyor

İhracat ofisi tarafından fındık ihracatının tanzimine dair geçen sene hazırlanan nizamname gene Ofisçe görülen lüzüm üzerine bir müddet evvel tadil edilmişti.

İktısat vekâleti Ofisin yaptığı bu tadilâtı henüz tastik etmemiştir. Fakat diğer taraftan mevsimi geldiğinden fındık İhracatı da başlamıştır. Tabli bu şekilde muaddel tarifenin tastik edilse bile bu sene için tatbikı imkânı kalmamıştır.

Eski tarifenin Ofisçe bilhassa ihraç edilecek fındıklardaki rutubet derecesi ve toleranş miktarı hakkındaki fasılları tadil edilmişti.

Almanya ile ticaretimiz

Alman istatistiklerine nazaran 1932 senesinin ilk altı ayı zarfında Türkiyeden Almanyaya takriben 18 milyon mark kıymetinde ihracat yapılmıştır. Almanyanın memleketimize mukabil ihracatı ise 15 küsur milyon marktır.

Geçen senenin ilk altı ayında ise Türkiyeden Almanyaya 23 milyon, Almanyadan Türkiyeye 27 milyon marklık ihracat yapılmıştı. Bu seneki ihracatımıza nazaran bu senekinde fındıkta bir, üzümde bir, tütünde bir küsur milyon liralık noksan vardır. Buna mukabil Almanyaya pamuk ihracatımız 600 bin marklık fazladır.

Berlin ve Parise kavun ihracatı

Uzunköprü Ticaret Odasından Ofise gelen bir raporda geçen sene Berlin ve Parise Uzunköprüden kavun gönderildiği, bu sene de doğrudan doğruya şimendiferle kavun sevkiyatına başlanmak üzere olduğu bildirilmektedir.

Bu sene zeytin mahsulümüz iyidir

Yeni tahminlere nazaran bu sene zeytin mahsulü İspanya ve Tunusta fena, İtalyada ise iyi olacaktır.

Son tahminler bu sene dünya zeytin rekoltesinin orta derecede olacağı neticesini vermiştir.

Memleketimizde bu sene zeytin mahsulü iyi ve dolgundur. Zeytin rekoltemiz 40 milyon kilo tahmin edilmektedir.

Bakla ihracatı

Memleketimizde yetişmekte olan mühim miktardaki baklaların şu günlerde ihracına başlanmıştır. İzmir ve Bandırmada senevî 15 bin ton bakla istihsal olunmaktadır. Şimdiki halde Bandırmada bekleyen bir vapura 1000 ton bakla yüklenmiştir. Bundan maada diğer firmalarda bakla mübayaasile meşguldürler.. Bu baklalar Fransanın muhtelif iskelelerine sevkolunmaktadır Baklaya Avrupada bu kadar rağbetin sebebi bunu yiyen hayvanların çok süt vermeleridir.. Baklanın bir kısmı da un yapılarak ahaliye satılmaktadır.Bakla sevkiyatı daha üç ay devam edecektir.

BORSA

(İş Bankasından alman cetveldir)

20 Ağustos 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Ist. dahili	96,1/2		
Şark d. yolları	9,85	Elektrik	5,—
D. Muvakkide	88,1/4	Tramvay	4,95,--
Gümrükler	7,50	Tünel	5,—
Saydı mali	5,75	Rıhtım	18,95
Bağdat	6,50	Anadolu I	32,50
T. sekeriye	6,50	» III	30,30
İzmir Belediye istikrazı	94	» Mümtaziyeli	89,65

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	30,25
Anadolu	19,—	Çimento As.	9,85
Reji	4,20	Ünyon dey.	22,75
Şir. hayriye	14,50	Şark dey.	2,50
Tramvay	45,50	Balya	2,—
Umumi sigorta	10,50	Şark m. cem	2,40
Tomomi	27,1/4	Telefon	15,—

Çek fiatları			
Paris	12,03,—	Prağ	15,94,50
Londra	7.36,50	Viyana	4,04,5
Nüyork	47,18	Madrit	5,65,50
Milano	9,16,86	Berlin	1,97,93,75
Brüksel	3,39,79	Varşova	4,20,50
Atina	73,16	Peşte	3,50,75
Cenevre	2,42,25	Bükreş	81,50
Sofya	66,29	Belgrat	29,238
Amisterdam	1,12,20	Moskova	10,67,50

Nukut (satış)	Kuruş		Kuruş
50 fr. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,50
1 İsterlin	743,—	1 peseta	17,—
1 dolar	218,—	1 mark	50,1/2
20 liret	217,—	1 zolti	24,—
20 fr. Belçika	117,—	1 pango	52,—
20 drahmi	29,—	20 ley	25,—
20 fr. İsviçre	824,—	20 dinar	70,—
20 leva	26,—	1 Çernovoç	—
20 florin	88,—	1 Altın	9,21
20 kur Çek.	124,—	1 Mecidiye	34,—
		1 Banknot	2,35—

Maarifte

Kitap Panayırı

Kitaplar yüzde on tenzilâtla satılacak

30 ağustos Zafer bayramında Darülfünun meydanında açılacak kitap panayırı için hazırlıklar devam etmektedir. Panayırda yeni Türk harflerile intişar eden bütün kitaplar bulunacak ve yüzde on tenzilâtla satış yapılacaktır. Sergi komitesine şimdiye kadar 20 kadar kitapçı müracaat etmiştir. Sergide kitaplardan maada mecmua ve gazeteler de bulunacaktır. Haber aldığımıza göre mecmualar birer ayrı paviyon yaptıracaklardır. Sergi 30 ağustos günü öğleden sonra küşat edilecek ve akşama kadar açık bulunacaktır. Sergide bir de bando icrayı ahenk edecektir. Bu sergi vesilesile yeni Türk harflerinin kabulünden sonra ne kadar kitap intişar ettiği anlaşılacaktır.

Sergi komitesi dün gene Halkevinde içtima ederek hazırlıklara devam etmiştir. Sergi dört gün müddetle açık bulunacaktır.

Leylî ücretli talebe

Dünden itibaren lise ve ortamekteplere leylî ücretli talebe kaydü kabulüne başlanmıştır. Ücretler İstanbuldaki liseler için 225 liradır. Yalnız Galatasaray lisesi 300 liradır.

Galatasaray lisenin ilk kısmı 275 liradır. Memur çocuklarına yüzde 10, kardeş çocuklara yüzde 15 tenzilât yapılacaktır.

Darüşşafakaya alınacak talebe

Bu sene Darüşşafaka lisesine 40 leylî meccanî talebe alınacaktır. Alınacak talebe de aranılan şerait meyanında ilk mekteplerin üçüncü sınıfından dördüncü sınıfa geçmiş olması lâzımdır. Mektebe şimdiye kadar şeraiti haiz 300, şeraiti haiz olmiyan da 500 talebe müracaat etmiştir. Şeraiti haiz olan 300 çocuğun imtihanına başlanmıştır. İmtihanda muvaffak olanlar arasında 18 eylûlde bir kur'a şekilecek ve 40 kişi bu suretle tefrik edilecektir.

Rıdvan Nafiz Bey

Maarif vekâleti heyeti teftişiye reisi Rıdvan Nafiz B. Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Talebe birliğinin deniz tenezzühü

M. T. talebe birliği bu ay sonunda büyük bir deniz tenezzühü yapacaktır. Tenezzühe bütün fakülteler, yüksek mektepler talebesi,müderrisler ve alâkadar bir çok zevat davet edileceklerdir. Tenezzühte mütenevvi eğlenceler tertip edilecektir.

Bugün gelecek Fransız kız talebe

Bugün şehrimize gelecek 40 Fransız kız muallim mektebi talebesi için Çapa kız muallim mektebinde yer ayrılmıştır. Fransız talebeleri şehrimizde bulundukları müddetçe mektepte iskân ve iaşe edileceklerdir.

Sanatlar mektebinde dühul imtihanları

İstanbul San'atlar Mektebinde dühul imtihanları yapılmıştır. İmtihanlar, Maarif Vekâletinden kapalı zarfla gelen sualler üzerinde icra edilmiş, zarflar muayyen gün ve saatte açılarak zabıt tutulmuştur. İmtihan evrakı tetkik edilmektedir.

Çatalcada Orta mektep

Çatalacada bir orta mektep açılmasına Maarif Vekâletince karar verilmiştir .

Hâlâ sonu alınmayan müsabaka

Millî İktısat ve Tasarruf cemiyeti, geçen seneki tasarruf haftasında, ilk, ortamektep ve lise talebesi arasında tasarrufa dair müsabaka açmıştı. Bu müsabakaya 18000 talebe iştirak etmiş, ilk mektep talebesinin cevapları tasnif edilmiş, en çok muvaffak olan 14 efendiye 5 er lira mukâfat verilmişti. Liseler ve orta mektepler de yapılan müsabaka evrakı, Maarifçe henüz tasnif edilmemiştir.

Cemiyet, 2 ay sonra bu senenin tasarruf haftası başlıyacağı ve bu haftada da ayni suretle mekteplerde müsabaka yapılacağı için müsabakanın bir an evvel neticelendirilmek üzere evrakın tasnifinin bitirilmesini Maariften rica etmiştir. Tasnif neticesinde en çok muvaffak olan lise ve orta mekteptler talebesinden 16 efendiye de nakdî mükâfat verilecektir.

Müfettişler kongresi

Dün İstanbulun maarif ihtiyaçlarının tetkikine başlandı

İstanbul ilk tedrisat müfettişleri senelik kongresi dün sabah başlamıştır. Kongreye maarif müdürü Haydar B. riyaset etmiştir. Kongre sabah ve akşam olmak üzere iki celse devam etmiştir. Dünkü içtimada ilk mekteplerin lâvazımı tedrisiye vaziyeti, noksanları görüşülmüştür. Bugün muallimlerin vaziyeti, kadrolar, münhal muallimlikler muzakere edilecektir.

Yarın mekteplerde terbiye ve tedris meselelerine geçilecek, tecrübe mekteplerinin faaliyeti, geçen senelki kongrede verilen kararların tatbikatı üzerinde görüşülecektir. Her müfettiş bir rapor hazırlamıştır. Bu raporlar okunacak üzerinde münakaşalar yapılacaktır. Müfettişlerin içtimaı on gün sürecek, önümüzdeki ders senesi için takip edilecek umumî hattı haraketler çizilecektir. İlk mekteplerin randmanını artırmak için ittihazı lâzım tedbirler karar altına alınarak her müfettiş bu yeni kararları kendi mıntakasındaki ilk mekteplerde tatbik edecektir.

Bir elden İdare lâzım!

Projeye göre liman muameleleri nasıl tevhit edilecek

Yakında tezepzüpten kurtarılması mukarrer İstanbul limanı

Liman muamelâtında sür'at ve kolaylığı temin etmek maksadile bütün liman işlerinin bir elden idaresi öteden beri tasavvur edilmekte olduğunu, ve Liman işlerinin mes'ul ve salâhiyettar bir umumî müdürlüğünün emrine verileceğini yazmıştık.

Buna dair hazırlanan proje henüz iktısat vekâletindedir. Pek yakında Vekiller Heyetinde müzakere edileceği söylenmektedir.

Projenin tatbikine başlandığı takdirde ticareti bahriye müdiriyeti ile ambarlar ve hammallık işleri dolayısile bir kısım gümrük teşkilâtının, Sıhhiye karantina idaresinin, liman inzıbatile meşgul olan Polis Beşinci şubesinin Müşterek liman umumî müdürlüğü teşkilâtına dahil olarak çalışmaları muhtemeldir.

Liman şirketi müdürü Hamdi Bey, gümrük işlerinin bir elden idaresi hakkında muharririmize şunları söylemiştir:

— Liman işlerinin bir elden idaresi, hükûmetçe öteden beri düşünülmüş bir meseledir. Esasen limanda bir takım zarurî ıslahatı yapabilmek için bundan başka çare yoktur.

İktısat vekâletinin hazırladığı lâyihanın limanda ıslahat icrasını kolaylaştıracağını muhakkak addedebiliriz. Bütün dünya limanlarında liman işlerile meşgul olan mes'uliyeti haiz bir tek makam olduğu halde, bizde müstakil, salâhiyet ve mes'uliyetleri ayrı daireler bu işle ayrı ayrı meşgul olurlar. Müstakil bir umumî liman merciinin teşekkülünü ben şahsen yalnız çok faydalı değil, bilhassa pek lüzumlu bulurum."

Balıkesirde yerli mallar sergisi

6 eylûlde Balıkesir'de 5 gün devam etmek üzere bir yerli mallar sergisi açılacaktır. İstanbul Millî İktısat cemiyeti, bu sergiye iştirak edecek İstanbul müessese-lerinin mallarını oraya göndertmektedir.

Ziraat bankası heyeti umumiyesi

Ziraat Bankası heyeti umumiyesine iştirak edecek murahhaslar yakında intihap edilecektir.

Yol parası Vermeyenler

Vefat ederse parayı verese verecek

Yol parası vermiyenlerin yola sevkedilmeleri bir eylûlde yapılacaktır. Bu gibilerin listeleri hazırlanmaktadır. Yol vergisi tahakkuk ettiği tarihte sağ olan ve bilâhare vefat eden kimselerin vereselerinden tahsil edilecektir.

Memlekette

Foçaya Düşen kotra

İki Alman gazetecisinin başına gelenler

İzmir gazeteleri yazıyor: Evvelki sabah (Yeni Fuça) da memnu mıntaka dahilinde Mis Hiltrude ve M. Gruder isminde iki Alman yakalanmış, İzmir Müddeiumumiliğine getirilmiştir.

Mis Hiltrude ve M. Gruder iki gazetecidir. Gazeteleri namına küçük bir kotra ile tetkik seyahatine çıkan bu iki gazeteci Foça açıklarında tehlikeli bir macera geçirmişlerdir. M. Gruder bu macerayi şöyle anlatmaktadır:

" — Türk kara sularına girdiğimiz zaman denizde müthiş bir fırtına hüküm sürüyordu. Foça açıkların da deniz kotramızı tehdit etmeğe başlamıştı. Hiltrude yolumuza devam etmemizi istiyordu. Ben bunun imkân haricinde olduğunu görerek karaya çıkmak üzere kotranın yolunu değiştirdim.

" Kotra korkunç dalgaların tesirile bir türlü karaya yanaşamıyordu.Sahil kısmında görünürde ufak bir ışık bile yoktu. Ölümle karşı karşıya idik. Nihayet sabahın ilk ışıklarile deniz biraz durulur gibi oldu. Sağsalim karaya çıktık.

Meğer karaya bastığımız yer memnu mıntaka imiş. Çok halsiz ve mecalsizdik Jandarmalar bizi birer merkep üzer.ine bindirdiler. Bu garip mahlûklar çok hırçın huylu idi. Daha dört beş metre gitmeden bizi yere attılar.

Vücudümüz yaralanmıştı. Bunun üzerine bir kağnı arabası üzerinde Foça merkezine oradan otomobille İzmire geldik.

Bizi getiren jandarmalar çok iyi kalpli, misafirperver adamlardı. Bize yolda çok iyi muamele ettiler.Bir gazeteci için bundan enfes macera bulunmaz."

Malatyada üç mahpus kaçtı

MALATYA, 19. — Bir cinayet meselesinden maznun olarak yakalanan Cemal isminde bir mevkuf ile iki arkadaşı geceleyin nezarethaneden kaçmıya muvaffak olmuşlardır. Firar hâdisesi haber alınınca jandarmalar derhal şerirleri takip etmiye başlamışlardır.

Firarilerin yakalandıklarına dair henüz malûmat alınamamıştır. Fakat takip hareketi şiddetlendirildiği için şerirlerin şu dakikada yakalanmış olmaları kuvvetle muhtemeldir. Diğer taraftan alâkadar makamfirar hâdisesi hakkında tahkikat yapmaktadır. Bu işte ihmal veya dikkatsizliği görülenler hakkında kanunî muameleye tevessül edilecektir.

Karaburunda bir cinayet

İzmirden yazılıyor: Karaburunun Ambar Seki köyünden Ali oğlu Murat, Ahmet oğlu Mustafa namındaki arkadaşını mavzer kurşunu ile öldürmüş; yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Poliste

İki motör Çarpıştı

Nüfusça zayiat olmadığı bildiriliyor

Geçen gece Marmara Ereğlisinden karpuz yüklü olarak İstanbul'a gelmekte olan Mesut reisin idaresindeki iki tonluk Ceylan motörü Çekmece açıklarında sise tutulmuştur. Bu esnada İstanbuldan Abdullah reisin mutasarrıf olduğu yedi tonluk Şuleydaya motörü geliyordu. Karanlıktan her iki motör arasında müsademe olmuş ve Ceylan motörü yaralanmıştır.

Şubiderya motörü, Ceylanı askıya alarak yarı batmış bir halde Mimarsinan köyüne götürmüştür.

Bir artisti Kaçıracaklardı

Evvelki gece Unkapanı köprüsü üzerinde bir tecavüz hadisesi olmuştur.

Ferah tiyatrosunda oyuncu Anjel, zevci ve İhsan, ismindeki arkadaşı ile davulcu Nesim ve artistlerden Zehra H. bir otomobile binerek saat üçe doğru Beyoğluna gitmek üzre Unkapanı köprüsünden geçmektedirler. Bu esnada gemici Osman, tütün amelesinden Sıtkı ve Hulusi isimlerinde üç kişi otomobili durdurmuşlar, ve taarruz etmek istemişlerdir. Bu taarruzu def etmek için Anjelin zevci ve İhsan ef. ler tarafından altı el silâh atılmıştır.

Polis hepsini yakalamış ve tahkikata girişmiştir. Tahkikatta Anjelin kaçırılmak istendiği anlaşılmıştır.

Otomobil çarptı

Beyoğlunda Altın bakkal önünde tramvaydan atlayan Rasim ef. ye şöför Şükrünün idaresindeki kamyon çarparak yaralamıştır.

Sustalı çekmiş

Yenişehir bekçisi Süleyman'a sustalı çakı teşhir eden kahveci Mustafa isminde biri yakalanarak hakkında tahkikate başlanmıştır.

Yaralanan çocuk

Fındıklıda Dere içinde oturan 10 yaşlarında Mehmet'e şoför Salih'in idaresindeki 1015 numaralı otomobil çarparak yaralamış, çocuk Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

Vapurda feci bir ölüm

Geçen hafta salı günü Marsilya'dan limanımıza gelen Paquet kumpanyasının Karamani vapurunda feci bir vefat vuku bulmuştur. Kıbrıs'ın Limaskol şehrinden Paul D. Hacipavloff isminde biri Pire tarikile memleketine gitmek üzere Marsilya'dan vapura binmiştir. Vapur yolcularından birinin verdiği habere göre, bu adam, zevcesi birkaç güne kadar ilk çocuklarını doğurmak üzere olduğundan memleketine avdette pek ziyade istical ediyormuş. Paul Hacipavloff, uzun müddetten beri evli olduğu halde hiç çocuğu olmadığını ve ilk çocuğunun doğmasına sabırsızlıkla intizar etmekte olduğunu ve genç karısını çıldırasıya sevdiğini diğer yolculara mükerreren söylemiştir. Bu talihsiz adam, bir akşam seyahat arkadaşlarile bir kaç saat şevk ve neşe ile konuştuktan sonra yatmak üzere kamarasına girdiği sırada, dımağına kan hucumundan düşerek fücceten vefat etmiştir.

Karamani vapuru Yunanistan sahillerinden pek uzak olduğundan ve cesedin 24 saatten fazla muhafazasına seyrüsefer nizamatı musait olmadığından muteveffanın cesedi denize atılmıştır. Müteveffanın eşyası, Pirede kendisini karşılamağa gelen ailesi efradından birine teslim edilmiştir.

Efgan İstiklâli

Sefir tarafından dün ziyafet verildi

Dün Efgan istiklâlinin yıldönümü olduğundan Efgan sefiri Ahmet Han tarafından Trabyada Tokatliyan otelinde bir çay ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Efgan tebaasından bir çokları hazır bulunmuştur.

Zonguldak havzası hakkında konferans

Yeni İstanbul Sanayi müdürü Refik B. yakında Halkevinde Zonguldak Kömür Havzası hakkında bir konferans verecektir.

Motosikletle Devriâlem

Şehrimize gelenler çok garip şeyler anlatıyorlar

Motosikletle devri âlem seyahatına çıkan M. ve Madam Eddy Walter Tann de Hannover, birkaç gün evvel Bulgaristandan şehrimize gelmişlerdir. Bunlar sekiz sene de devri âlem seyahatini ikmal etmek üzere bahse tutuşmuşlar ve dört sene evvel seyahata çıkmışlardır. Seyyahlar bu seyahatı muvaffakiyetle başarabildikleri takdirde bindikleri motosiklet Munich'te Verkehrmuseum'da muhafaza edilecektir.

M. Tann diyor ki:

— Almanyadan 1928 senesi martında hareketle binlerce kilometre mesafe katederek Avrupa ve Afrika'da 25 memleket dolaştık. Uğradığımız memleketlerde çok şayanı dikkat şeyler gördük. Meselâ, İspanyada şarap bolluğu şayanı hayret bir derecededir. Suyu az olan bu memlekette şarap su gibi akıp gidiyor. Andor'da halk tepeden tırnağa kadar silâhlıdır, bunlar neden ve kime karşı bu kadar silâhlanıyorlar, bir türlü anlıyamadık. Andora vardığımız zaman sabah pek erken idi. Belediye dairesi daha kapalı idi. Belediye reisi, cebinden 1,5 kilo sikletinde ve 300 senelik bir tarihe malik olan bir anahtar çıkardı ve kapıyı açtı. İçeriye girdik.

Balear adası bize yeryüzünde cennet gibi bir yer göründü. Burada hırsız yok, polis yok. Kapı ve pençerelerinizi sabaha kadar açık bırakarak yatabilirsiniz.

Buradan Ankara, Halep, Bağdat tarikile Kalkûta'ya ve oradan Amerika'ya gideceğiz, dört sene de Kanada'ya vâsıl olmağı ümit ediyoruz."

Bir kahve Taciri

İhtikâr komisyonuna tevdi edildi

Galatada Halilpaşa sokağında Ömer Abit hanı ittisalinde 13 numarada icrayı ticaret eden kahve tüccarı Yani Karabato efendi kahve fiatlerinde ihtikâr yaptığından dolayı müddei umumiliğe verilmiştir. Müddei umumilik Yani Karabato efendi hakkındaki ticaret müdürlüğü müzekkeresini vilâyetteki ihtikâr komisyonuna tevdi etmiştir.

Komisyon bugün tahkikata başlıyacak ve tanzim edeceği fezleke ile birlikte evrakı müddei umumiliğe tevdi edecektir.

Mahkemelerde

Muhtelit Mahkemelerde

Son bir hafta içinde muhtelit Türk - Yunan mahkemesinde 41 davaya bakılmıştır. .

Bunlardan 13 ü hakkında talik, 3 ademi salâhiyet, 25 i ret kararı verilmiştir.

Ret olunan davalar 200 bin lilarık tazminat davalarıdır. Kiryakos Konstauten isminde biri de Aadanadaki fabrikasından dolayı hükûmetimiz aleyhine 25 bin liralık bir dava açmıştır.

Muhtelit Türk - Fransız ve Türk - Belçika mahkemeleri eylül birinde faaliyete başlıyaclardı. Fakat bu mahkemelerin bitaraf reisi bulunan M. Aser rahatsız olduğundan faaliyet geçikecektir.Muhtelit Türk - Fransız mahkemesinde görülecek mühim davalar meyanında Periye Bankası hamillerinin belediye aleyhine açtığı bir milyonluk liralık dava vardır.

Bir hırsız mahkûm oldu

Zeynep hanım isminde bir kadının geceleyin evine girip hırsızlık etmekten maznun Mustafa oğlu İhsan dün Ağırceza mahkemesinde 3 ay 3 gün hapse ve bir o kadar müddet emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmıya mahkûm edilmiştir.

Yunus Nadi - Burhan Cahit B.ler davası

Yunus Nadi - Burhan Cahit B.ler davasına salı günü Üçüncü Ceza mahkemesinde devam edilecektir.

Yalovada Yüzme Müsabakaları

Bugün Yalovada Gazi Hazretlerinin şereflendirecekleri yüzme musabakaları yapılacaktır.

Musabakalara cuma günü seçilen Galatasaray ve Deniz Lisesi Vaterpolo takımları iştirak edecek, Yalovada bulunan deniz meraklıları girecek ve takaütler yarışacaklardır. Yarışlar şöyle olacak:

Saat 15, 100 metre sır üstü; 200 metre kurbağlama; 100 metre serbest yüzme bayrak yarışı.

Saat 15-10 Kaplıcalarda bulunan Hanımefendilere mahsus 50 metrelik umumî serbest yüzme.

Saat 15.15 de serbest umuma mahsus 200 metre yüzme.

Saat 15,25 de 100 metre sırt üstü

Saat 15,30 Umuma mahsus 50 metre serbest yüzme.

Saat 15,35 Serbest 100 metre yüzme.

Saat 15,40 da 100 metre kurbağlama.

Saat 15.45 de 50 metre tekaütlere mahsus kurbağlama.

Saat 15.55 her iki su topu takımı arasında 750 metrelik bir bayrak yarışı yapılacaktır.

Saat 16,10 bir metreden atlama musabakası.

Saat 16,30 Deniz lisesi ile Galatasaray arasında Vaterpolo musabakası.

Atlamalar şu esas üzerine yapılacaktır:

Mecburî (1 — önden bir perende)
„ (2 — „ bükmeli atlama).
İhtiyari (üç atlama, bir atlayış tekrar edilemez)

Faşist Seyyahlar

Geciktiler. Ancak salıya gelebilecekler

Şehrimize geleceğini yazdığımız bin kadar faşist seyyahı salı günü Stella d'İtalia vapurile limanımıza vâsıl olacaklardır.

İhtira beratı talebi

Alminyum parçalarını yapıştırmak üzere kaynak bir formül bulan Vefada Taştenekelerde, Kayserili Ahmetpaşa sokağında 21 numarada Şerafeddin bir ıhtıra beratı almak üzere Vilâyete müracaat etmiştir.

Beyoğlu telefonları

Beyoğlu mıntakasında otomatik telefon tesisatının işlemiye açılması, istihzarat ikmal edilmediğinden, eylûlde kabil olamıyacaktır. Şirket, tesisatı biran evvel ikmale çalışmaktadır.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

21 AĞUSTOS 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy hava rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava az bulutlu olacak, rüzgâr şimal istikametinden esecektir

Dün hava tazyiki 762 milimetre en çok hararet 30 ve en az 18 santigrat kayıt edilmiştir.

FELEKTEN
Seyahat mektupları..

Dirhem Dirhem!

Vichy, 11 ağustos 932

Allahım bu ne sıcak! Bu kadar su, bu kadar yeşillik, bu kadar orman ve bu kadar sıcak!.. Istanbulda hasbelicap yapamadığım bir şeyi burada yaptım. Bir pantalon bir de kolsuz tenis fanilâsı.. Bundan rahat şey yok!.. Yalnız şık mağazaların önünde fazlaca dolaşırsanız size biraz garipçe bakıyorlar, işte o kadar.

* * *

İki gün var ki, 75 gram şundan, 100 gram bundan günde beş defa su içiyorum. Benim gibi binlerce adam da su içiyor. Sokaklarda kimi görseniz nasıl eskiden herkesin elinde bir baston bulunması âdet idise burada herkesin elinde sepetten bir mahfaza içinde bir yassı bardak var.. Bu bardaklar 25 şer gramlık çizgilerle 150 grama kadar ölçebilirler. İçeceğiniz memba hangisi ise oraya gider, bardağınızı sebilin tahta iskaralı tezgâhına korsunuz.. Içeride ayağında tahta kunduralı mavi entarili ve başında tentene başlıklı kızcağızlar mütemadiyen akan çeşmelerden bu bardakları doldurur ve size verir. Siz bardakta dok torunuzun tayin ettiği kadar su ölçüp içersiniz. Bunu günde kaç defa söyledise o kadar yaparsınız. Bu su dağıtan kızlara frenkler (Donneuse) derler (veren kadın) demektir. Eğer muayyen bir (veren kadın) tayin etmiş iseniz tedavinin sonunda kendisine ufak bir bahşiş verirsiniz.

Vichy'de tedaviye gelenlerin başka işi gücü yoktur.

Ve onun içindir ki; gündüz ve gece bir takım tiyatrolar, kazinolar işler durur...

Vichy'deki membalar etrafında güzel kadın, şık kadın ve erkek bulacağınızı ummamalısınız.. Bilmem evvelce de yazdım mı?... Ince, narin, şık kadınlar bu mevsimde (Dovil) ve (Kan) dadır. Sıcaktan çayır çayır yanan bir yere 33 derece sıcak akan tuzluca bir su yu içmek için dünyada gelmez.. Onun içindir ki; bütün membaların etrafı, şişman, ameli manda kadın ve erkeklerle malâmaldir.. Gençlere de tesadüf ederseniz ebeveynine refakat için gelmiştir.

Zannetmeyin ki; Vichy'de çok ecnebi vardır. Hayır!.. Vichy'deki ecnebiler daha ziyade Fransada oturmaya alışmış adamlardır .

Vichy en ziyade Fransızların gittikleri bir su şehridir. Binaenaleyh, parkında, bahçesinde, tiyatrosunda, kahvesinde göreceğiniz tip bıyıklı, göbekli, iri iri lâf eden karısı ve çocuğile gezen orta Fransızdır.

Bu sebepledir ki; Vichy'de fiatlar, başka su şehirleri gibi yüksek değildir.

Bundan beş altı sene evvel Lehistana gitmiştim. (Krakovi) ismindeki eski Leh şehrini gezerken şehirde pek çok kilise olduğu nazarı dikkatimi celbetti. Bu müşahedemi açtığım bizi gezdiren zat dedi ki:

— Krakovi'yi şöyle tarif ederler, bir kilise, iki kahve, üç kilise, bir kahve; iki kilise iki kahve ve ilh...

Vichy'yi de şöyle tarif ederiz:

Gayri menkulâtı: Membalar, parklar, oteller, beş ay açık büyük mağazalar, kazinolar tiyatrolar...

Adamları: Doktorlar, hastalar, ötelciler, artistler...

Vichy'de Parisin en maruf kuyumcu, kürkçü, antikacı ve tuhafiyeci mağazalarının şubeleri vardır. Bu mağazalar 15 mayıstan eylûl nihayetine kadar açıktır.. Sonra kaparlar, (Nis) e giderler.. .

Fransada üç şehir vardır ki; muvakkat zaman için açılan şık mağazalara maliktir. Yazın, Vichy, Dovil, kışın Nis..

Vichy'ye bir mevsim zarfında Paristen gelen ve sonra çekilen sermayenin miktarı bir milyar franktan fazladır.

* * *

Doktorların tavsiyesi üzerine (Vichy duşu) denilen su altında masaj yaptırmak için (Lârdi) ismindeki müesseseye gittim. Elimizdeki doktor kâğıdını gişede oturan beyaz saçlı tirit gibi madama gösterdim.

— Dokuz frank Mösyö! dedi. Parayı verdik, elimize bir bilet bir de sıra numarası verdiler. Gideceğimiz yeri de gösterdiler..

Beş ayak merdivenle inilen bir çukura indim. Ufak bir koridor, boş sıralar ve iskemleler var. Bekleme yeri olduğu belli. Duvarlarda Vichy suyu, şekeri, kaymağı, pudrası, lâvantası çayı, kahvesi elhasıl akla gelen şeylerin ilânları var..

Onlarla meşgul iken yarı çıplak ter içinde, göğsü kıllı ve başı kılsız iri yarı ve şaşı bi-risi kapıyı aralık ederek sordu:

— Masaj için mi Mösyö?..
— Evet!.
— O halde geçiniz yandaki kabineye de soyunun!..

Kutu kadar bir höcreye girdik.. Avrupa hamamlarının hepsinde soyunma yeri böyle ufaktır, ben soyunurken bizim ahu geldi. Ve doktorun verdiği reçeteyi istedi.. Gösterdim.. Çekildi ve bir kaç saniye sonra:

— Buyurun Mösyö!.. Baş başayız... dedi.

Fazlaca lâubalilik amma aldırmadım... Ve duş dairesine girdim. Tabiî anadan üryan.... Bu odada bir takım su makineleri, ve üzerine ince ince hüzme şeklinde su fışkıran bir de masaj masası var...

Şaşı masajcı beni bu masaya yatırdı ve başladı masaja..

Uzatmıyalım herif bizi evire çevire oğduktan sonra kaldırdı. Karşısına dikti ve elindeki itfaiye hortumile karnımın üzerine bir metre kadar mesafeden önce ılık başlayan ve sonra kaynar hale gelen bir su sıkmaya başladı.., Haşlanıyordum amma ses çıkarmıyorum. Önlü arkalı çepe çevre karnımı böylece haşladıktan sonra beni üç metre uzağa attı ve bu kaynar suyu yavaş yavaş soğutarak buz gibi hale getirdi.. Baştan aşağı beni bir de böyle suladıktan sonra ayaklarıma kaynar su sıkmaya başladı ve çok şükür bundan sonra bitti....

Kurulanırken bana soruyordu:

— Mösyö müstemlekeler de mi bulunmuştur?..

Ecnebi olduğumu söylemek hiç işime gelmez. Çünkü Fransızlar ecnebiyi yolmak isterler.. Vakıa bende yolunacak bir şey yok amma, ne lüzumu var...

— Evet! dedim...

— Ben de bulundum! dedi...

— Nerede? diye sordum..

— Aksayı Şarkta.. dedi. Ben de düşünmeden ilâve ettim:

— Ben de Filipinde bulundum...

— Filipin bizim mi?.. Demez mi?...

— Bozmadım.. Evet 918 den beri...

— Ya!.. Küçük iken bize okutmamışlardı da... dedi..

Dışarı çıktığım zaman masajın mı, bu söylediğim yalanın mı tesirile kendimde bir hafiflik hissediyordum.

FELEK

NİŞAN

Antalya eşrafından Kıral zade merhum Emin Bey mahdumu sabık Bingazi Liman reisi merhum Ali Münip Bey kerimesi Sabiha hanımla Türk Maarif Cemiyeti İstanbul merkez müdiriyet muhasibi Ali Sait Beyin nişan merasimi Sabiha Hanımın enişteleri Rauf Yekta Beyin Ulu köydeki hanelerinde icra edilmiştir. Tarafeyne saadetler temenni ederiz.

HİKÂYE

Tanrı Evi

Tapu memurlarından Cevheri Efendi Sultanahmette üçler mahallesinde oturur. Kendi halinde, çember sakallı, büyükçe karımlı halim, selim bir zattır. Yalnız bir inadı vardır. Bağa çerçeveli yuvarlak gözlük kullanmamak.

Cevherî Efendi gözleri miyop olmasına rağmen etrafı ince madenî çerçeveli beyzi gözlük kullanır ve gözlüğü tam burnunun ucuna takarak daima çerçevenin üzerinden bakar.

Cevherî Efendi 60 yaşında, halilesi Zatigül Hanım da ellisindedir. Ikisinin de biribirine uymayan garip âdetleri vardır. Cevherî Efendi çorbasız sofraya oturmaz, Zatigül Hanım da öldüm Allah ağzına bir damla çorba koymaz.

Cevherî Efendi plâvdan katiyyen hoşlanmaz, Zatigül Hanım her yemekte plâv yemese karnı doymaz. Hele pilâv bol domatesli mevsim pilâvı olursa (Buna ben de bayılırım ya, neyse!..).

Cevherî Efendi sabahları üst üstüne dört kahve, sekiz sigara içmeden aklı başına gelmez, Zatigül Hanım da bir bardak çayını midesine indirmeden elini işe süremez.

Velhasıl bu otuz senelik ehlüayalin bütün itiyatları tamamen biribirinin zıttıdır.

O kadar ki kışın oturdukları odaları bile ayırmak zaruretinde kalmışlardır.

Cevherî Efendi daima horuldayan çini sobalı odada oturmak ister, odasına bir dirhem mangal kömürü sokmaz.

Zatigül Hanıma gelince; bu hatunun da çini soba sinirlerine dokunur.

— Gözüm nar gibi kızarmış ateşi görmeden iliğim kemiğim ısınmıyor a kardeş, diye kül kedisi gibi mangal başından ayrılmaz.

Biribirlerinden bu kadar huyları ayrı olan bu karı koca aralarındaki itiyat zıttıyetine rağmen 30 senede bir gün bile biri birlerine hatır kıracak söz söylememişler, biribirlerini incitmemişlerdir.

Her gün Cevherî Efendi için ayrı, Zatigül Hanım için ayrı yemek pişer, ayrı oda tanzim edilir, ayrı sofra kurulur, hasılı bir evde iki ev hizmeti görülür. Eh bu da kolay iş değildir. Bilhassa hizmetçi olmazsa. Bunun için karı koca düz ayak olsun diye evin alt katında ikamet ederler ve evin üst katına senenin bayram günlerinde bile çıkmazlar.

Cevherî Efendinin Üçler mahallesinde Allah bağışlarsa şöyle konak yavrusu üç katlı bir evceğizi vardır. Fakat evin üst iki katı otuz seneden beri cinlerle perilerin meskenidir. Oralara insan ayağı basmamıştır.

Herkesin sıra sıra apartımanlar yükselttiği bu devirde Cevherî Efendinin su içinde senede yedi, sekiz yüz lira irat getirecek evinin böyle metruk kalması Allahtan reva mı?.

Yarın ruzumahşerde Cenabı Hak ihmal edilen bu nimetin hesabını sorarsa Cevherî Efendi ne cevap verecek?

Hâ, bakın söylemeye unuttum, bizim Cevherî Efendi ile Zatigül Hanım ayni zamanda dini bütün, usul ve erkân bilir insanlardır da.

Cevherî Efendi işte böyle bir taraftan Allah korkusu, bir taraftan buhranı hazır endişesi ile düşünerek evinin içerisinde tadilât yaptırmış, her katı apartıman haline ifrağ ettirip ayrı ayrı kiraya vermiş, her ay da tıkır tıkır yetmiş lira irat alma ya başlamştır.

Neye çok görüyorsunuz, püfür püfür hava, deniz derya ayak altında, odaların içersinde at koştur. Öyle şimdiki gibi nohut oda, bakla sofa çıfıt mezarı ev değil, eski yapı bu. Ayda yetmiş lira da getirir, seksen lira da....

Gelgelelim bu irat başlar başlamaz Cevherî Efendi ile ayali Zatigül Hanımın rahatı bozuldu. Otuz senedir kapılarının ipini çekmeyen hısım akraba, eş, dost bazan günü birliğine, bazan gece yatısına sökün etmeye başladılar.

Ne denir, tanrı misafiri, ağırlamak lâzım. Gelene git demez ki. Fakat gel zaman git zaman bu tanrı misafirleri işi azıttılar tavşanın suyunun suyu gibi eşin, dostun, eşleri, dostları gelmeye başladı.

— Tanrı misafiriyim, diyen Cevherî Efendinin evine çöküyor, günlerce, haftalarca yan gelip oturuyordu. Buna değil yetmiş liralk ev iradı, değil Karunun hazineleri, dağ taş bile dayanmazdı.

Cevherî Efendi düşündü, taşındı, doluya koydu almadı, boşa koydu dolmadı, nihayet aklıma bir çare geldi ve bir gün gitti balmumu ile mahalle camiinin kapısının anahtar deliğinin kalıbını aldı ve bir anahtar yaptırdı.

Bir akşam Cevherî Efendi yatağında mışıl mışıl uyuyordu. Kapının tokmağı inip kalkmaya başladı.

— Tak, tak ta tak tak..
— Tok, tok ta tok tok..

Cevherî Efendi yatağından fırladı, pencereden başını uzattı, karanlığa seslendi:

— Kim oooo...

Kapıdan bir ses cevap verdi:

— Tanrı misafiri..

Cevherî Efendi şaşırdı, gece yarısı tanrı misafiri olur mu? Bu şaşkınlıkla garip bir sual de sordu da boyunca günaha girdi:

— Hangi tanrı misafiri?..

— Hani geçen sene size gelen Mecidiye köylü ahbabınız Halil ağa vardı, onun üç ev aşırı komşusuyum, İstanbulda gidersen diye bana burayı tarif etti.

— Lâhavle...
— Yâ...

Cevherî Efendi sevinçle tanrı misafirinin sözünü kesti :

— Azacık bekle ve hemen giyindi, yaptırdığı anahtarı eline aldı kapıya indi, misafire:

— Düş önüme! der gibi bir buyurun savurdu ve mahalle camiinin kapısına götürdü, kapıyı açtı, misafiri içeri soktu ve şunları söyleyerek döndü:

— Mevlâna sen tanrı misafiri değil misin?. İşte tanrının evi burası. Bize yanlış gelmişsin. Haydi hoşça kal. Allah rahatlık versin.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Kandilli Kız Lisesi
Müdürlüğünden:
Ağustosun 23 üncü salı gününden itibaren salı ve çarşamba günleri leyli ücretli talebe kaydına başlanacaktır. 1 Eylûl tarihinden itibaren de cumartesi, pazartesi, çarşamba günleri neharî, ücretli leyli kayıt muamelesi yapılacaktır. Ücret şeraiti senede 225 liradır. Üç taksitte alınır. Bilfiil memur olup baremin 7 inci derecesinden itibaren aşağı maaş alanların evlâtları için % 10 tenzilât yapılır. Yeni talebe kayıt muamelesi için hüviyet cüzdanı aşı, sıhhat raporu mektep şahadetname veya tasdiknamesi, 6 adet fotoğraf lâzımdır. Fazla tafsilât için yukarda gösterilen günlerde mektep idaresine müracaat edilmesi. Eylûl birden itibaren aynı günlerde aslî talebenin kayıtları tecdit edilecek müracaat etmiyenlerin yerine yeni talebe alınacaktır. Eylûlün 3 üncü cumartesi gününden itibaren mezuniyet ve diğer sınıfların ikmal imtihanlarına başlanacaktır. Alâkadarların mektebe müracaatları.

Kız - Erkek, Leyli - Neharî
TÜRK LİSESİ
İstanbul
Şehzadebaşında Fevziye caddesinde Vidinli Tevfik Paşa konağında **Açıldı**
Ana, ilk, orta ve lise sınıflarını havidir
Cumartesi maada hergün 9-18 e kadar müracaat edilebilir.
Tel. 23746

Istanbul ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer ev eşyasının ikinci arttırması 23-8-932 tarihine müsadif salı günü saat 13 ten 14 e kadar Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde 175 numaralı Amram apartımanın 4 üncü dairesinde satılacağından talip olanların yevmü mezkûrde 932-2241 numaralı dosyesini hamilen mahallinde hazır bulunacak memura müracaatları lüzumu ilân olunur.

ZAYİ — Pangaltı Ermeni katolik Lisesinin ruhsatiyesi 15-8-932 pazartesi günü ada vapurunda zayedilmiştir. Adresime iade edilmediği takdir de hiç bir hükmü olmıyacağı arz olunur.

SATILIK HANE
Fatih'te Kız taşında Kıztaşı caddesinde 15 numaralı hane satılıktır. Yedi oda, iki sofa, bir taşlık, üç abdesthane, hamam, kiler, kömürlük, ayrıca mutbak, meyva ağaçlarını havi bahçe, terkos suyu, hava gazı, elektrik mevcut ve bütün esbabı istirahati ve nezareti kâmileyi haizdir. Mühtacı tamir hiç bir yeri yoktur. Tramvay mevkiine bir dakikalık mesafededir. Görmek için: ittisalindeki bakkal İsmail Ef. ye, görüşmek için Galatada Voyvoda caddesinde Nur hanında 9 numarada Nişan Andonyan Efendiye müracaat.

İstanbul beşinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz olup satılmasına karar verilen hırdavatçılığa müteallik eşyanın 25-8-932 tarihine müsadif perşembe günü saat 16 dan itibaren Galatada Mahmudiye caddesinde 96 No. lu dükkân önünde açık arttırma usulile müzayedesi icra kılınacağından taliplerin yevmü muayyeninde mahallinde hazır bulunan memuruna müracaatları ilân olunur.

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahili hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Milliyet'in Edebî Romanı : 69

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefi fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

— Bilmiyor musun sanki?
— Bilmiyorum...
— Biz Münire ile nişanlıyız...
— Oh tebrik ederim..

Veysi beline sokulu paslı bir tabanca göstererek:

— Bu kadından elini çek... Yoksa ha... Yakarım billâhi...
— O kadınla aramızda böyle bir şey yoktur. Emin ol Veysi ağa..

Veysi yan cebindeki kirli bir defter arasından bir fotoğrafı çıkararak:

— Nasıl yok.. Bu kimin resmi?

Dilâver baktı mukavva üzerinde kendi çehresini gördü. Şaşalayarak:

— Tuhaf şey... Benim resmim...
— Sanki senin olduğunu mi bir yazıcıya da o türrehatı karalatmış.

Vay edepsiz karı.. Şimdi Dilâver ne dese sözleri hep inkâr suretinde telâkki olunacak.. Bu ahmak, bu kaba herif Münirenin aşkile büsbütün budalalaşmış...

Yalnız şöyle bir sualden kendini alamadı:

— Bu resmi sana kim verdi...
— Münire kendisi.. Senin resmini saklayacak ta bana bir şey söylemiyecek mi sanıyorsun? Münire bana sadık ve çok ehliyetli bir kadındır.. Daha yaptığın çapkınlıkları hep anlattı..

Hayretle karışık nefreti biraz daha artan Dilâver:

— Daha neler yapmışım?
— Yapmışsın.. Yapıyormuşsun.. Münire söylüyor..
— Ne diyor?
— Bahçeye rahat çıkamıyorum.. Bana işaretler, ediyor. Göğsünü, bağrını açıp yanıyorum diye bağırıyor.. Çiçekler, yemişler, mektuplar, hediyeler gösteriyor... Söyle o çapkına beni rahat bıraksın.. Ne kadar [illegible] varmam.. Veysi ben ancak senin karın olacağım. Diyor..

Bu aptal adama söz anlatması müşküldü. Fakat her cür'eti aşan bu en ahlâksızca iftiralara tahammül de daha güçtü.

Dilâver artık kendini tutamadı:

— Bana baksana Veysi ağa dedi..
— Ha bakıyorum...
— Sen Arnavutmuşsun?
— Ha vallahi yetmiş göbekten beri Arnavut oğlu Arnavudum..
— Arnavutluk demek mertlik demek ise...
— Süphe mi ediyorsun? Tabanca ile isbat ederim..
— Acele etme. Tabancayı yerinde kullan... Yalnız mertlik para etmez biraz da kurnaz olmalı...
— Ben hem merdim hem de çok kurnazım..
— Kurnaz değilsin..

Arnavut dövüşe hazırlanan horoz gibi kabararak:

— Değil miyim kurnaz?
— Değilsin...

Veysi belini karıştırarak:

— Şimdi sana göstereceğim bakalım değil miyim kurnaz..
— Kurnaz adam kurnazım diye haykırmaz.. Sinsi görünür.. Ikide birde böyle silâha davranmaz.. Hemen her lâkırdıya hiddetlenivermez. . Anlar. Dinler... Hakikati sezdikten sonra iş görür. Şimdi ben seni tecrübe edeceğim.. Bakalım kurnaz mısın değil misin?
— Yap bakalım tecrübe..
— Her lâfa baba hindi gibi suratını kızartıp kabarma..
— Peki evvelâ dinliyeceğim sonra kızacağım..
— Münire seni aldatıyor..
— Hiii vallahi yalan söylüyorsun işte buna dayanamam.
— Azıcık sabır et...
— Karnımda dört nala bir at koşuyor gibi yüreğim tak tuk tak tuk atıyor.
— Karnında at koşsun.. Otomobil uçsun beni dinle o karının şerrinden bahçeye çıkamıyan benim... Ben ondan kaçıyorum.. O benim arkamdan dolaşıyor.. Bana çiçek gösteren, mektup uzatan odur.. Ben onabaşımı çevirip te bakmak tenezzülünde bulunmuyorum.. Ben kimseye fotoğrafımı vermedim. Onu da nereden bulmuşsa bulmuş. Arkasına o saçma sözleri kime yazdırtmışsa yazdırtmış..

Arnavudun suratı haşaş çiçeğine döndü. Gözleri büyüdü.. Ağzı köpürüyor gibiydi.. Muhatabının üzerine atılmak heyecanlarına kapılırken Dilâver devam etti:

— Kurnaz adam dinler hiddetlenmez dedik ya.. Kendini topla. Bak daha ne söyliyeceğim..
— Yalan söylüyorsun.. Şimdi dinliyeceğim fakat sonra bana bu yalanları ödeyeceksin..
— Yalan söylüyorsam öderim.. Lâkin doğru söylüyorsam ne yapacaksın?
— Beni kim aldatıyorsa öldüreceğim.. Sen mi? Münire mi?

Dilâver ekşi birer istihza ile Arnavudun suratına göz gezdirerek:

— Hemşeri sen biraz kendine gel bakayım.. Burası Yakova, Piriştine değil.. Türkiyede insanın kıymeti büyüktür. Bir düziye öldürürüm.. Öldürürüm lâfını ağzına persenk etmişsin.. Sen insanları fare mi? Tavşan mı sanıyorsun? Bak senin silâhın var benim yok.. Haydi öldür bakayım..

Dedi. İki kolunu göğsüne kavuşturarak hasmının karşısında durdu.. Veysi bu cesaretin önünde afalladı.

Dilâver şimdi yumruğunu göstererek:

— Eğer mertsen yumruk yumruğa vuruşalım..

Arnavut bütün bütün alıklaştı.

Dilâver en acı istihzasile:

— Sen ciyeri on para etmez bir herifsin.. Işte seni tahkir ediyorum. Yumruğunun kuvvetini göstersene..

Bu defa izzeti nefsi kabaran Arnavudun gözlerini kan bürüdü. Yumruğunu sıktı.. Usulsüz, salla pata çocuğun yüzüne savurdu. Fakat Dilâver başını darbenin aksi cihetine eğmekle beraber, sağ dirseğile bir (parade) yaptı. Hamleyi savuşturdu. Ayni zamanda iki ayağının ucuna yükselip yıldırım gibi mihverî bir hareketle sağdan sola dönerek aşağıdan yukarıya hasmının çenesine amudî bir (upercute) yapıştırdı.

(Devamı var)

SANAT

SAN'AT âleminde

Bedbinlik

Bizde garp kültürüne ifrat derecede hayranlık gösterip benliğini inkâr edenler çoğalıyor. Süleymaniyenin gölgesinde, bir protestan papazına gönül verip "Bizde mütefekkir ve san'atkâr yoktur" diye ahuvah etmek acaba fazla bir bedbinlik değil midir? Daima tenkit ve mülâhazalardan çıkan neticelere göre bizde san'at ve edebiyatın, ilim ve felsefenin madumiyetini tekrarlamak ve bunu, garp asarından misal ve numune alarak göstermek bir moda haline girmiştir. Bana öyle geliyor ki dünkü şarkın feyizli umranına bakarak ibret ve cesaretle kuvvetlenirsek Şopenhavr'ın karanlık felsefesinde ümitsizliğe düşmeyiz.

Gerçi "Şüphe bir nura doğru koşmaktır" fakat benliğinin hiçliğine inanacak kadar inkâra varan bir bedbinlik insanda yaratma kabiliyetini öldürmeğe kâfi bir cesaretsizlik, bir korkaklık tevlit edeceğinde şüphe yoktur. Garp mütefekkir ve san'atkârlarını taklide teşvik etmek yetişecek nesiller üzerinde zehirli ve menfi bir tesir yapacağı da aşikârdır.

Eli kalem tutanlarımızla, bu işe aklı erenlerimizden temenni olunacak şey, ümitsizlik ve cesaretsizlik tohumlarını ekeceklerine, uzun ve şerefli bir mazinin hayatiyet ve kudretini tahlil ederek, araştırma tarzını talim ve o nesli ümit ve cesaretle teçhize gayret etmektir.

"Türkleri mütevassıt ırklardan addedip onlardan büyük insan yetişmez" kanaatini düşmanca aşılamak isteyenlerin yardakçılığını yapmaktan kendimizi koruyalım. ve daima bilelim ki Michel-Ange, Sinanın hocası değildi. Protestanlık propagandası yapmak isteyenleri kilisede sarı mumların ışıkları altında günahları ile başbaşa bırakalım ve biz Yeni camiin top kandili altında toplanıp san'at dünyasına meydan okuyan çinilerine bakalım! O çiniler ki san'at dininin peygamberlerinin mucizesidirler.

Elif NACİ

Tetkikler

Alfred de Musset

Hayat ve karakteri — Musset, hakiki mânasile tam bir şairdir.

Hayatı, I-XI-1810 dan I-V-1857 tarihine kadar hadisesiz bir surette akar.

Bourbon Kolléjinde iyi bir tahsil gören şair, 18 yaşında manzumelerini neşretti.

Namouna unvanlı eseri 21 yaşında onu meşhur yaptı. O vakitten itibaren karışık, monden bir hayatın heyecanları arasında tiyatro, roman, nazım gibi neşriyat silsilesini on senelik bir devir içinde vücude getirdi; 30 yaşında yorgunluk hissetmedikten maada bu mahsüllerle bütün edebî nevileri doldurmıya muvaffak oldu; bu sıralarda bir kaç eser daha yazdı.

46 yaşında öldü. 1852 de Akademiye âza oldu.

Musset, hayatı müddetince bir çocuk, ve bir sinirli çocuk gibiydi; bütün hissî hayatın müntehasında çok canlı ve mütehavvil intibalara tabi olarak hasta düştü; işte bu hal, onun şiirlerine orijinal bir manzara verdi.

Eserleri — Musset, talebelikle işe başladı; meselâ, çok genç iken Victor Hugo'ya meftun oldu. Pitoresk fantezinin ve mahalli rengin izlerini İtalya ve İspanya hikâyeleri ünvanlı eserinde bol bol sarfetmiştir; fakat buna, kendi zekâsının tabiî ifade tarzını ihtiva edebilecek mahiyette bir mâna verilemez; tersimine teşebbüs ettiği haricî manzaraları aksettiremez, lâkin şairin en kuvvetli tarafı enfüsî görüşleridir.

En kudretli eserleri Poésies nouvelles'de toplanmıştır: Geceler, Lamartine'e mektup, Allah'ta ümit, hatıra.

Musset, artık bu eserlerde romantism'in garabetlerini göstermez; şekildeki vüzuh ile tam bir klâsik olur. Musset'ye nazaran nâzımlıkla şairlik ayni kıymettedir. Les comedies et Proverbes adlı eserinde fevkalâde nevin bir tiyatrosunu arzeder; orada hakikî bir dramatik eserin şartları bulunamaz; fakat, muharrir bize, fantezinin ve serbestliğin son kelimesi olan esaslar arasında muhayyel bir dünyayı, dakik ve ruhî bir tahlille gösterir.

Deniliyor ki, Musset, burada Marivaut gibi hareket ediyor, tıpkı Shakespeare'in eserini yazabilen bir Marivaut'dur.

Les Contes et Nouvelles'leri zerafet ve inceliğin en güzel nevileridir.

La confession d'un enfant du Siécle'i hüzün ve kederle mücadele etmeye muktedir olamıyan hasta bir kalbi tahlil eder.

Muharrirliği — Musset, selefleri nin sahip olamadığı evnafa maliktir: Zekâ, hareket, zerafet. Fakat, ne Hugo'nun ilham tenevvüüne, ve ne de Lamartine'in fikir yüksekliğine sahiptir.

Musset'de karakteristik olan nokta, kendi şahsî heyecanlarını ve nüfuz ettiği acı hisleri samimiyet ve muvaffakiyetle ifade etmekteki derinliktir. "Dehasının aksi sadasını kalbinin üzerine yatarak dinlemek ve gelişi güzel, maksatsız, ağlamak, gülmek, teganni etmek, ve bir bakıştan, bir hıçkırıktan, bir kelimeden, bir tebessümden letafet ve korkuyla dolu nefis bir abide vücude getirmek, bir gözyaşından bir inci yaratmak... İşte, bu dünyada, şairin ihtirası, serveti, hayatı, arzusu bundan ibaret..."

Musset'nin bu tarifi bize şiiri anlatıyor; onun kadar hiç kimse, daha iyi bir surette kendi eserlerini ifade edemez. İşte bir misal daha: "En mükemmel teganni edenler, en betbaht olanlardır; evet, saf hıçkırıkların ebedî olduklarını biliyorum..."

Kendi eserleri, cidden ümitsizliği, terkedilen zevkin acılığını, kalbi doldurmak için beşerî aşkın kifayetsizliğini, çabuk unutulmayı, ölüm fikrini, hüznü ilham etmek itibarile çok dikkata şayandır.

Şekil, Musset'nin yanında, müsahabede olduğu gibi kolay ve ihmale lâyıktır.

Musset, XIX uncu asırda, şiirin inkişafı üzerinde, Hugo'nun, ve yahut Lamartine'in tesirine muadil bir tesire malik olmaktan uzaktır.

Musset, ne Lamartine'in ilham derinliğine ve ne de Hugo'nun kelime tenevvüüne maliktir.

Musset, derunî hayatından ayrılmasını asla bilemedi;; fakat, hiç kimse onun kadar heyecanını, çok sari, çok nafiz bir şekle sokarak elemlerini çok samimî bir tarz da ifadeye muktedir olamamıştır.

Doumic'ten nakili
Orhan Rıza

Ankara etnografya müzesi

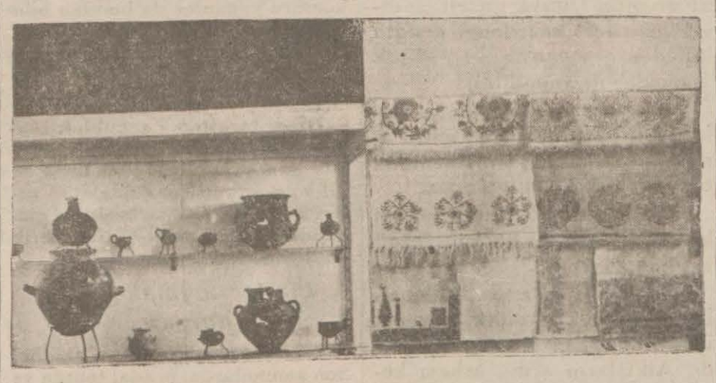

Ankara Etnografya müzesinde çömlek ve işleme nümunelerinden bir kaçı

Ankara etnoğrafya müzesi uzun bir mesaiden sonra Anadolunun muhtelif mahallerinden toplanan eşyaların mühim bir kısmı tasnif edilerek bir araya toplanmıştı. Küçüklüğile beraber bazı şubelerinin zenginliği bu müzenin kıymetini arttırmaktadır. Müzenin bilhassa Ali Şar hafriyatından elde edilen eşyaların teşhir edildiği müstakil Hitit ve Hititlerle alâkadar akvama ait şubesi hususi bir kıymet ve ehemmiyeti haizdir. Müzenin gayesi Türklüğün maddî ve manevî medeniyet ve harsile alâkadar eşyayı toplamak, tasnif ve teşhir etmektir. İleride burası Anadolunun hars ve medeniyet aynası olacaktır.

Burada iptidai san'atlardan sırasile balıkçılık. Avcılık, ekincilik, el işlemeleri şubeleri ve dine ait eşya ile muhtelif devirlerde kullanılan ev eşyasını ihtiva eden şubeler bulunacaktır. Bu şubelerden bir kaçı tesis edilmiştir.

Müzenin birinci salonundaki akvamı iptidaiye koleksiyonunun Türk lükle tabii alâkası yoktur. Darülfünundan naklolunan bu koleksiyona askeri müzeden hediye edilen Amerika yerlilerine ait eserlerle Danimarka hükûmetinin hediye ettiği zarif bir Eskimo koleksiyonu ilâve edilmiştir. Bu koleksiyonlarda daha ziyade tedrisi bir gaye gözetilmiştir.

Ayrı bir salonu işgal eden tablolar da milli bir galeri vücuda getirildiği zaman oraya naklolunacaktır.

Müzenin diğer salonlarını Anadolu halkının kullandığı ev eşyaları ve bilhassa zengin bir işleme koleksiyonu, muhtelif mahalli kıyafetler ve tekkelerden toplanan kıymetli eşya doldurmaktadır. Lâkaydimiz yüzünden şimdiye kadar bir çok güzel parçaları yabancı ellere geçen eski elişlemeleri Türk kadınının ince zevkini gösteren vesikalardır. Kıyafetler ve tekke eşyaları türk inkılâbının vesikaları olmak itibarile çok mühimdir. Büyük bir inkılâpla maziye gömülen âdet ve ananelere ait eşyanın bir an evvel toplanıp tesbit edilmesi İlim namına bir kazanç alacaktır.

Müzenin tedrisi ve terbiyevi kıymeti aşikârdır. Genç nesillere geçtiğimiz yolları öğretmek, itibarile burası ayni zamanda bir mektep vazifesini görecektir.

Etnoğrafya müzelerinin vazifesi yalnız mazinin değil, bugünün de âdat ve eşyalarını tesbit etmektir. Çünki bugün de yarın için bir mazidir.

Halka ehemmiyet verilmeyen bir devirde halk müzesi yapmak güç bir şeydir. Onun için bu hususdaki teşebbüslerin de kuvveden file çıkması Cümhuriyet devrine nasip olmuştur.

Müzenin pek kısa bir mazisi olmakla beraber şimdiden salonlar kâmilen dolmuş ve tevsie ihtiyaç hasıl olmuştur. Müze, gün geçtikçe büyüyüp zenginleşmektedir.

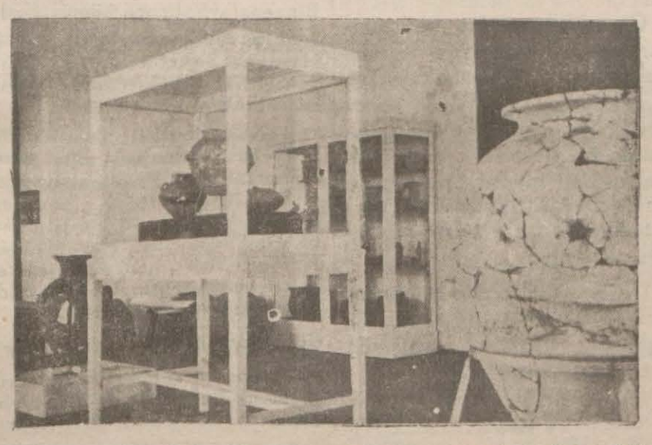

Etnografya müzesinde (Hitit) salonundan bir köşe

Edebiyat

Kitapçılık

30 ağustos günü Halkevinin bir kitap panayırı açacağını sevinçle haber aldım. Böyle bir kitap meşheri bizde ilk defa yapıldığı için, uyandıracağı alâka ve bırakacağı tesir hakkında şimdiden bir şey söylenemez. Fakat muhakkak olan bir şey varsa kitabın insanlar için en lüzumlu bir ihtiyaç olduğu kanaatı idrak edilmeğe başlanmıştır. Hangi sahada olursa olsun itiyatlar, telâkkiler, inkılâplar hiç bir zaman halk içinden kendi kendine doğmuş değildir. Fakat bu zarureti gören bir başlayıcı, bir yol gösterici, bir alıştırıcı, bir sevdirici ortaya çıkmıştır.

Halkevinde açılacak kitap panayırında yeni Türk harflerile basılan bütün kitaplar bulunacak ve tenzilâtla satış yapılacaktır. Fakat ben, kitapları görmek veya satın almak için bu sergiye kaç kişinin gideceğini merak ediyorum. Kitap sevgisini uyandırmak için böyle bir serginin açılması filvaki bir çok şeyler ifade eder. Fakat meseleye esasından temas etmek lâzımdır. Nitekim bundan bir müddet evvel de bir Kitap sevenler cemiyetinin teşekkülünü duyduk. Cemiyetin bize verdiği şey, bir kaç gazetede, bir kaç sütun dedikodu oldu.

Fransa kitapçıları ağustosun sekizinde dokuzuncu kongrelerini aktettiler. Kongreye bir çok maruf muharrirler de iştirak etti. Konuşulan mühim meseleler meyanında buhranın kitapçılık üzerine tesirleri mevzuu bahsoldu, tedbirler düşünüldü. Başka memleketlerde kitapçılık en mühim vazifeler arasında yer alıyor. Devletin bu işe rabıtası ve kontrolü gittikçe artıyor. Çünkü anlaşılmıştır ki bugünkü cemiyetler kılıçla değil kitapla idare ediliyor.

Fransada kitapçı ile muharrir arasında sıkı bir münasebet vardır. Bir tarafın menafii diğer tarafın menafii demektir. Kitapçı ile muharrir orada ayni işi yapan, hemen ayni seviyede bulunan insandır. Ankara caddesi kitapçısı ile ayrı bir mukayese yapmak icap eder.

Bizde kitapçı ile muharrir ayni vazife ile mükellef insanlar olduklarını idrak ederek beraber çalışmak değil, biribirlerile bile uyuşmak istemiyorlar. Kitabı sevdirmek, çok kitap satmak için şuurlu ve esaslı bir anlaşma yapmalıdır. Okuyucuya her cins kitaptan muhtelif fiatta, muhtelif güzellikte kitap verebilmelidir. Tahsil senelerinde olan genç, bir cilt kitap için iki lira, bir buçuk lira veremez. Meselâ Fransız klâsiklerini iki, beş liralık ciltlerden de yirmibeş kuruşluk ciltten de okuyabilirsiniz.

Memlekette okumayı yeni bir din gibi tesis etmelidir. Okutmak için de güzel ve faydalı kitap kadar diğer tüccardan farklı olduğunu idrak edecek şuurlu bir kitapçılık lâzımdır.

Reşat FEYZİ

Ali Avni Beyin sergisinde teşhir edeceği resimlerden biri: Natürmort

Melâhat H. ın konkur da birinciliği kazanan lâvhası

Melâhat H.

Her sene Güzel san'atlar akademisinde Avrupa konkuru yapılır ve iştirak eden talebelerden birinci gelen talebe Avrupaya hükûmet hesabına gönderilirdi. İki seneden beri bu konforlar neticesinde kazanan talebe artık gönderilemez oldu. Geçen sene akademinin konforunu kazanıp Avrupaya gitmesi icap eden Melâhat Hanım gönderilmemek suretile haktan mahrum edilmişti. Akademi müdürü Namık İsmail Bey, bu hususta akademiye verilmekte olan tahsisatın kesilmiş olmasın sebep olarak göstermişti. Şimdi istihbaratımıza nazaran muhtelif mekeplerden Avrupaya yeniden elli talebe gönderilecektir. Bu talebeler arasında güzel san'atlardan bir tek talebe bulunmamasını şayanı teessür bir hâdise olarak kaydetmek icap ediyor. Biz her halde vekâletin bu hususta Melâhat hanımın hakkı müktesebini ihmal etmeyeceğine eminiz.

Melâhat H.

Bir resim Sergisi

Müstakil ressam ve heykeltraşlar birliği müessislerinden ressam Ali Avni Beyin hususî bir resim sergisi açacağını haber aldık. Ali Avni Bey, gerek Galatasaray sergilerinde gerekse müstakillerin sergilerinde muhtelif eserler teşhir etmiş kıymetli bir san'atkârımızdır. Bu sergisinde teşhir edeceği resimler, eski ve yeni olmak üzere elliye baliğ olmaktadır. San'at hayatında geçirdiği safahatı bu resimlerde tetkik edebilmek mümkün olacaktır. Yağlı boya tablolarından maada bir çok ta (desen) ve (krokiler) mevcuttur. Beyoğlunda münasip bir mahalde eylûlün iptidasında açılacak olan bu serginin muvaffak bir sergi olacağını şimdiden umarız.

Ali Avni B.

Tevfik Fikretin ölümünün 17 inci yıl dönümü

Büyük insan ve büyük şair Tevfik Fikretin evvelki gün ölümünün 17 inci yıldönümü idi. Her sene olduğu gibi bu sene de Fikretin Eyipteki kabrine gidilerek merasim yapıldı, şiirler okundu, hatıralarından bahsedildi..

Çok acıdır ki, Fikretin mezarında toplananlar, her sene biraz daha azalıyor. Onun isyan halinde feveran eden ruhuş sessiz, alâyişsiz bir merasimle yadolunuyor. Fikretin mezarı başında resmî, hususî bir müessesenin bir tek hatırlayıcısı bulunmaması bize acı geliyor. Halkevi Edebiyat şubesi cuma günü acaba daha mühim işlerle mi meşguldü?

FIKRALAR

Selâmi İzzet Bey bir ankete verdiği cevapta şöyle diyordu:

— Eserlerimin kıymetsiz olduklarını şimdi anlıyorum. Eğer zengin olsaydım, eserlerimin hepsini yakardım. Yalnız makalelerimi bırakırdım.

Bunu okuyan bir arkadaş dedi ki:

— Öyle ise Akşam gazetesinde yangın var.

* * *

Bürhan Ümit Bey bir yazısında edebiyat hayatımızın inkişafı için her muharririn bir davası olması lâzım geldiğini ileri sürmüştü. Kendi kendimize düşündük: Bu istidatlı gencin bir taraftan yunus emre divanını bastırmak üzere hazırladığını, diğer taraftan da Andre Jit'ten tercümeler yaptığı söyleniyor. Yek diğerine çok uzak olan bu iki kutup arasında muharririn davası acaba nerededir?.

* * *

Deha cılızda mı, gürbüz de mi tecelli eder.

Münakaşa ediliyor. Peyami Safa Bey cılızda, M. Sami Bey gürbüzde diyor.

Bir arkadaşımız gülerek:

— Elbette dedi. Peyami Safa kırk sekiz kilo, M. Sami Bey de yetmiş üç kilodur.

* * *

Peyami Safa dün çıkan bir yazısında küçük Ayasofya camiinin Mimar Sinanın eseri olduğunu yazıyordu. Bunu okuyan bir arkadaş güldü:

— Küçük Ayasofya Sinanın eseri değil, eski bir Bizans kilisesidir, dedi. Bir diğer arkadaş şu cevabı verdi:

— Hayır dedi, Peyamiye göre deha küçük vücutlarda bulunur. Küçük Ayasofyanın "küçük" sıfatı bu eseri dahî Sinana atfetmesine delil teşkil etmiştir. Bak, büyük Ayasofya için böyle bir şey iddia ediyor mu?

Bir not

13 ağustos 932 tarihli Cümhuriyet gazetesinde Peyami Safa Beyin "Bir taraftan ve öte taraftan,, ünvanlı bir makalesi intişar etti. Bu yazısında Peyami Safa Bey, Küçük Ayasofya camiinin avlusundaki odaların kiraya verilip harap edilmekte olduğundan gayet haklı bir lisanla bahsetmişti. Yalnız Küçük Ayasofya camiinin mimar Sinanın bir eseri olduğunu söylemek zühulüne uğrayan Peyami Safa Bey için faydalı olacak olan bu izahatı dercediyoruz:

"Küçük Ayasofya Sultan Beyazıt zamanında Hüseyin ağa tarafından camiye tahvil olunmuştur. Bu kilisenin dahilinde de firizler üzerinde bulunan hututa nazaran Ayasofya banisi imparator birinci Jüstinyen tarafından "Ayaserg" e ithafen yapılmıştır. Bu kilisenin ismi "Serge et Bacchus" idi.

Buna Küçük Ayasofya tesmiye edilişi dahilinin büyük Ayasofyaya müşabehetindendir.

Jüstinyen Teodora'nın meth ve sitayişleri yazılı olan yerler salkımlar ve üzüm yapraklarile süslüdür. Bunun için şarap ilâhına izafeten Bacchus tesmiye olundu.

Küçük haberler

* Nafia Vekâleti İmtiyazlı şirketler umum müdürü Ziya B. şehrimize gelmiştir.

* Liman şirketi umum müdürü Hamdi B. Rusyadan dönerek vazifesine devama başlamıştır.

Yunanlılar şişe satmak isteyorlar

Müskirat İnhisarının mübayaya karar verdiği mühim miktarda şişe münakasasına Piredeki Kanlapulos zücaciye fabrikası da iştirak etmek arzusunda bulunmuştur. Fabrika bu münakasaya iştirak edebilmek için buradaki Türkiye Ticaret Mümessilliği vasıtasile münakasanın tehiri hususunda İktısat Vekâletine müracaat etmişti.. Bu müracaat Türkiye İktısat Vekâleti tarafından muvafık görüldüğü için Yunan fabrikası da münakasaya iştirak edecektir.

Tütün tarlalarında tecrübe edilecek

Tütün İnhisarı Kanununu tadile memur Komisyon, mesaisine devam etmektedir. Komisyon, yeni lâyihanın tatbikata müstenit maddeleri ihtiva etmesi için şehir civarındaki bazı tütün tarlalarında tecrübe icrasına lüzum görmüştür.

Dünyada neler oluyor

Verem Aşısı

B. C. G. aşısı hakkında mühim raporlar neşredildi

PARİS, 18 A.A. — Pastör enstitüsü dünyanın muhtelif noktalarındaki verem, çocuk hastalıklarında en salâhiyettar mütehassıs etibba ile baktiriyolojistlerden gelmiş olan ve vereme karşı istimal edilen B.C.G. aşısının tatbikatından istihsal olunan netice ve mütalealarını kaydeden: 46 raporu muhtevi ehemmiyetli bir eser neşreylemiştir.

Bütün bu raporlar B.C.G. aşısının muhakkak surette zararsız olduğu ve bütün uzviyetet veremin sirayetine karşı bir mukavemet bahşetmekte bulunduğu neticesine varmaktadır.

Muhtelif eşkâl altında yapılan tecrübeler verem mikrobu olan Calmette-Guerin basilinin kuvvet ve hayatiyetini iadeye hiçbir zaman müsait olmamıştır.

Bidayette ilân edilen bazı mutenakız vak'aların Lubeck'de olduğu gibi teknik hatalardan ileri geldiğinin izahı icap eder. Maamafih, aşı bizatini zararsız olmakla beraber vereme karşı ve hattâ kısmen ilk yaşlarda sari olan bütün hastalıklar için muafiyet bahşedebilecek kabiliyette olduğu da muhakkaktır.

Şimdiye kadar Fransa'da 454 bin ve hariçte 443,656 ve hususile Araguay'daki çocuklar üzerinde yapılan tecrübeler aşılanmış olanlar da herhangi sebepten mütevellit vefiyatın aşılanmamış olanlara nisbetle yarıya veyahut üçte bire tenezzül etmiş olduğunu göstermiştir.

Diğer taraftan bu aşı bilhassa veremli muhitlerde doğmuş veyahut o muhitlerde yaşamağa mecbur bulunmuş olan çocuklarda daha müessir olmuştur.

Romanya'da bu tecrübeleri yapan mütehassıslar, bu aşının Çiçek hastalığına karşı istimalinin mecburi olması lüzumunu ileri sürmektedirler.

Kürenin nüfusu

Cemiyeti akvam bir istatistik salnamesi neşretti. Bu salnamede yer yüzünün nüfusuna dair şayanı dikkat malûmat var. Bu malûmata göre şu toprağın üstünde 2.012.800.000 nüfus yaşayor. Yalnız bu hesap 1931 kânunusanisinde yapılmıştır. O vakitten beri yirmi milyon kadar bir tezayüt tahmin edilmektedir.

Beş kıt'a içinde en kalabalık nüfus Asyadadır:

1.092.000.000.

Arkasından Avrupa.. İlk defa olarak yarım milyarı geçmek suretile 506.000.000. Ondan sonra Amerika 252.000.000 Amerika nüfusu şu suretle taksim edilmektedir: Şimalî Amerikada 134, Cenubî Amerikada 83, Vasatî Amerikada 34 milyon.. Amerikada fazla nüfus tezayüdü görülmeyor.

Afrikada 142.000.000.. İstatistiklere nazaran son bir sene içinde iki milyon nüfus kaybetmiştir.

* * *

Teferruata gelince, Avrupada bir sene içinde nüfusu artan milletler içinde Rusya 124 ten 127 milyona, Lehistan 31 den 32 ye, İspanya 23 ten 27 e çıkmıştır. Almanya da 64 milyon olarak hali tevakkuftadır. İngilterede de keza 46 milyon olarak tevakuf halindedir. Fransada 42 milyondan 610.000 kadar fazlalık vardır. Bu istatistiklere göre, İtalyada nüfus 41 milyon üzerinde 406.000 eksilmiştir. İskoçya, İrlândada da nüfus azalmıştır.

Asyada bütün büyük memleketler kesafet arzetmektedir. Hindistanın 348 milyon nüfusu varken, bu mikdar bir senede 352 milyona çıkmıştır. Hindiçinî 22 milyondan 23 milyona, Japonya 64 milyondan 65 milyona, ya hele Çin 444 ten 453 milyona varmıştır. Yalnız bu rakamdan şunları ayırmak lâzımdır. Mançuryada nüfusu 29 dan 26 milyona düşmüştür. Fakat Mongolistanda iki milyondan sekiz milyona çıkmıştır.

Mısırda da nüfus bir milyon artmıştır. Türkiyede ise son tahriri nüfus on dört milyon göstermişti. Fakat hakiki nüfusun daha iki milyon fazla olduğu zannedilmektedir.

Kontenjan harici ithalât ta kontenjana tabidir

(Başı 1 inci sahifede)

val, F listesi haricindeki sıhhî mevat ve eşya, bilcümle emtâh, fıçı ve bidon gibi eşya evvelce kontenjan harici ithal edilirken şimdi tahdide tabi olarak memlekete girecektir.

Kontenjan listelerine rapten ilân edilen ve serbest olarak veyahut alâkadar vekâletlerin müsaadesile kontenjan haricinde memlekete ithalleri mümkün olan eşya isimlerini muhtevi bulunan A, B, C, D, E, Z, H, listeleri eylûlün birinci gününden itibaren ilga olunacaktır.

Ancak 1 Eylûl tarihinden evvel yapılmış ve mahallin en büyük mülkiye memurunun veya göndereceği mümessilin iştirakile İstanbul ve İzmirde Oda heyetlerince ve bunlardan başka mahallerde Oda meclislerince mes'uliyetleri altında olarak muvazaadan ari ve hakiki oldukları tasdik edilecek mukavelelere müsteniden gelecek mezkûr listelere dahil eşya eylûl zarfında kontenjan harici ithal olunabilecektir.

Bukararnameye merbut F listesinde yazılı eşya Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinin müsaadesine tabi maddelerin kontenjan harici memlekete ithaline dairdir. Ancak ithal olunacak eşya kıymetleri mecmuu üç ayda 400 bin lirayı geçmiyecektir.

Sıhhiye vekâleti sıhhî zaruret gördüğü ilâçlar için bu miktarın haricinde ayrıca ithal müsaadesi verebilecektir.

Birinci teşrinin ilk gününden 1933 senesi şubatının on beşinci gününe kadar Türkiyeye eşya ithal etmek istiyenlerden ihdas olunacak ihracatı tesbit komisyonlarından biri tarafından tasdik edilmiş bir ihraçat beyannamesi ibraz edenler beyannamenin muhtevi olduğu kıymetin yüzde ellisine muadil kıymette olmak üzere kontenjan listesine dahil maddelerden kontenjan miktarile mukayyet olmaksızın serbestçe ithalâtta bulunabileceklerdir.

Bu suretle hükûmet ihracatımızı da kontrol altına almaktadır. Teşkil edilecek komisyonlar ihracatı kontrolle meşgul olacaklardır.

Türk parasını koruma, 6 numaralı kararname hükümleri mahfuz olacaktır.

Kararnamenin metni

ANKARA, 20 *(Milliyet)* — Resmi gazetede çıkan beşinci kontenjan kararnamesini aynen bildiriyorum:

Madde 1 — 932 senesi 1 inci teşrin, 2 inci teşrin ve 1 inci kânun aylarına ait kontenjan listeleri bu kararnameye merbud olarak ilân edilmiştir.

Kontenjan harici yok

Kontenjan listelerine rapten ilân edilen ve serbest olarak veyahut alâkadar vekâletlerin müsaadesile kontenjan haricinde memlekete ithalleri mümkün olan eşya isimlerini muhtevi bulunan a. b. c. d. e. g. h. listeleri eylûlün birinci gününden itibaren ilga edilmiştir.

Ancak eylûl 932 tarihinden evvel yapılmış ve mahallin en büyük mülkiye memurunun veya izam edeceği mümessilin de iştiraki ile İstanbul ve İzmirde Oda idare heyetlerince ve bunlardan başka mahallerde Oda meclislerince mes'uliyetleri altında olarak muvazaadan ari hakikî ve gercek oldukları tasdik edilecek mukavelelere müsteniden gelecek a. b. c. d. e. g. h listelerine dahil eşya eylûl zarfında kontenjan harici ithal olunur.

F listesindeki eşya

Bu kararnameye merbut F listesinde yazılı eşya 1 inci 2 inci teşrin ve 1 inci kânun aylarındaki ithalât kıymetleri mecmuu 400 bin lirayi geçmemek şartile sıhhat vekâletinin müsaadesile kontenjan harici memlekete ithal olunur. Şu kadarki Sıhhat Vekâleti sıhhî zaruret gördüğü ilâçlar için bu miktarın haricinde ayrıça ithal musaadesi verebilir.

İhracat tespit komisyonları

Madde 2 — 1 inci teşrinin ilk gününden 1933 senesi şubatının 15 inci gününe kadar Türkiyeye eşya ithal etmek isteyenlerden 4 uncu maddede yazılı "ihracatı tesbit" komisyonlarının biri tarafından 3 uncu maddeye göre tasdik edilmiş bir ihracat beyannamesi ibraz edenler, beyannamenin muhtevi olduğu kıymetin % 50 sine muadil kıymette olmak üzere kontenjan listesine dahil maddelerden kontenjan miktarile mukayyet olmaksızın serbestçe ithalâtta bulunabilir.

Türk parasını koruma 6 No. lu kararname hükümleri mahfuzdur.

Memleket mahsulünün ihracı

Madde 3 — Eylûlün 1 inci gününden itibaren memleket mahsulâtından üzüm, incir fındık, yün, hali, tiftik, zeytinyağı ve gülyağı ve kasaplık hayvan ihraç edecek olanlar 4 uncu maddede yazılı komisyona ihraç ettikleri malın miktarı, cinsi ve diğer evsafile beraber malın ihraç iskelesinde ihraca amade olarak bulunduğu mahalli ve Türk parası ecnebi dövizi olarak kıymetini veya enconsignation olduğunu iki nushalı beyanamelerle bidirirler.

Komisyon bu beyanname mevzuu hakkında malın bulunduğu mahalde miktar, cins kıymet ve diğer evsafı itibarile tetkikat icra sına salâhiyetlidir.

Bu mallar ihraç edildikçe komisyon ihracatçılardan menşe sahadetnamesi, konşimento ikinci nüshaları sigorta poliçeleri, gümrük beyannameleri, tahmil ve tahliye şirketleri bulunan yerlerde şirketlerden almacak tahmilin yapılmış olduğunu gösterir evrak ihraç vesaikine müsteniden banka kredi hesaplarında yapılan muameleler üzerine alınacak banka vesikaları ve bunlara mumasil lüzum göreceği evrakı musbiteyi talep ve tetkik ederek ihraçın bilfiil vuku bulmuş olduğunu ve ihraç edilen eşyanın miktar ve keyfiyetinin beyannameye hakiki tevafukunu ve beyannamede gösterilen fiatlerin cari fiatlara uygun olup, kabartılmış olmadığını mesuliyeti altında tesbitedir, ve yaptığı tetkik ve tahkik neticesine göre ihracatçının vermiş olduğu iki nüshali beyanamelerin her iki nüshasını da tasdik ile bunlardan birini tacirin eline verir diğerini hıfzeder.

Madde 4 — 3 üncü maddeye göre ihracati tesbit ve kendisine verilen ihracat beyannamelerini tasdik edecek olan komisyonlar İktısat Vekâletinin bu husus için memur edeceği zat ile mahallin en büyük mülkiye memuru veya tevkil edeceği zattan ve mahallin ticaret Odaları meclislerince, meclisi temsil etmek üzere ihtisas erbabi arasından secilecek iki zattan ve Oda başkâtiplerinden veya bunların yerine İktısat vekâletinin göstereceği zattan mürekkep olarak teşkil olunur.

İhraeatı tespit komisyonları nerelerde bulunacak?

İstanbul, İzmir, Trabzon, Gireson, Ordu ve Ayvalık ihraç iskelelerinin her birinde teşkilâtı birinci fıkrada yazılan bir ihracat tesbit komisyonu bulunur lüzum ve ihtiyaca göre İktısat Vekâleti ikinci fikrada yazılı ihraç iskelerinden başka icap eden mahallerde dahi ihracat tesbit komisyonu teşkiline salâhiyetlidir.

Bu komisyonlara kendisi hazır bulunduğu takdirde mahallin en büyük mülkiye memuru ve kendisi bulunmadiği taktirde İktısat Vekâletinin tayin ettiği memur reislik eder.

Madde 5 — İşbu kararnamenin tatbik sureti ve ihracat tesbit komisyonunun çalışma usulleri hakkında İktısat Vekâletince bir talimatname yapılır.

Halı ve tiftik

Madde 6 — Hali ve tiftik hakkındaki 12881 numaralı kararname 1 eylûl 932 tarihinden itibaren mulgadir, ancak 31 ağustos 932 tarihine kadar ihraç edilmiş olan hali ve tiftik mukabilinde ithal edilecek eşya 12881 numaralı kararname hükümlerine tabidir.

Madde 7 — İşbu kararname neşri tarihinden müteberdir.

İzahat

Kararnameye merbut izahat kısmında atideki dört madde vardır.

1 — Yeni listelerde zikredilmeyen tarife numaralarının ihtiva ettiği eşya ihracat mukabili dahi olsa ithal olunmaz.

2 — Kontenjan listelerinde tasrih edilen tarife numaraları hizalarında 0 bulunanlar ihracat mukabili ithal olunabilir.

3 — Listelerde tasrih edilen tarife maddelerinin hizalarında gösterilen kontenjan miktarlarından fazla ithalâtta bulunmak arzu eden kimseler kararnamede yazılı ahkâm ve şerait dahilinde ihracat yapmak suretile ithalât yapabilir.

4 — 21 mayıs 1932 tarihinde neşredilmiş olan (f) listesinin ahkâmı 30 eylûl 1932 tarihine kadar meridir.

Liste

Tarife numarası	Birinci teşrin	İkinci teşrin	Birinci kânun
23 A	—	322	1065
23 C	18637	8301	14954
25	—	—	6088
29	—	—	—
30	70	—	—
31	10063	31817	15251
32	—	—	—
33 F	—	—	—
33 A	—	—	—
43	—	—	—
44	—	—	—
45	—	—	—
47 A	—	—	—
47 B	—	—	—
48 A	—	—	—
48 B	—	—	—
51 A	—	—	—
54 A 1	420	—	—
54 4 2	—	—	—
64 A	—	—	—
64 C	4	—	—
65 A	—	—	—
65 C	—		—
65 H	1	—	—
66 A	23344	14423	15958
66 B	—	—	—
66 C	—	—	—
66 D	255	—	—
66 H	1688	1560	3184
67	265	315	500
68	109	—	807
69	—	—	—
71 C	24688	126986	147945
72 A	—	—	—
72 B	—	—	—
72 C	1	29280	45700
72 C 2	50223	116232	94057
73 C 1	132630	139868	194679
73 C 2	24249	91551	68853
75 C	50	50	50
79 C	—	—	—
89	1062	2573	2863
97 A	—	—	—
97 B	—	—	—
98 A	1000	10000	272561
98 B	7653	16206	18850
98 D	—	—	—
99	—	—	—
100	—	—	—
101	—	—	—
102 A	—	—	—
115 C	395	306	412
126	7626	10634	60473
130	37	—	—
191	1636	5522	3983
132 A	104	—	—
132 B	10013	4402	7245
133 C	218	—	—
137 A	50000	50000	50000
159 B	7945	20790	14968
165	3440	1060	1620
166	450	150	—
173	445	1727	1098
178	119977	121537	29113
211 A	19000	7270	11200
227	10650	5820	19060
233 A	90110	—	—
233 B	4480	—	5060
235	969	1280	856
236 A	20668	11228	6013
238 A	—	734	—
241	—	—	1060
244	110	—	—
262	200	200	200
263 A 2	188	846	110
267	—	1146	—
274	2000	2740	3190
275	213	144	275
276 C	101036	102600	171210
276 D	29780	30340	61440
276 H	2510	550	500
277 A	1700	2890	2330
277 H	4000	4280	1380
277 T	1110	1590	8050
278	1750	2350	2680
280	1020	1720	1890
283	921650	981560	287810
284 A 1	3000	3526	5190
284 C 1	1000	2660	1520
285 C 3	500	500	150
285 A	860	1430	1500
886 B	10020	25520	15240
288 A	10000	—	—
288 C	—	—	—
289	—	—	—
290 A	—	5	—
290 B	3760	24520	5490
294 A	—	—	—
294 B	100	100	100
295	—	—	—
296 A	1080	1620	1090
296 B	—	170	140
298	1260	710	1990
299 A	—	—	—
299 B	303	820	560
300	—	—	—
301	F. listesindedir.		
302	5370	1120	1150
305 A	850	610	2990
305 B	420	300	7670
305 C	2780	6210	2690
305 D	F. listesindedir.		
305 H	70	590	320
306 A	—	—	—
307 A 3	—	—	—
307 C	390	270	540
307 D 3	—	—	—
308 A	—	—	—
312 A	—	—	—
312 B	—	—	—
315 A	—	—	—
315 B	—	—	—
315 C	—	—	—
316	10000	—	—
320 A	—	—	—
321 B 1	—	—	—
323 B	—	—	—
324 A	22200	14800	41820
324 B	—	—	—
Tarife numarası	Birinci teşrin	İkinci teşrin	Birinci kânun
324 C	—	—	—
324 D	—	—	—
327 A	210	940	446
327 B	48	—	—
328 A	192500	470500	252330
328 B	145780	260460	260400
329 A	—	—	—
330 A	600	3320	1780
331	5890	4410	3340
332	—	—	—
333	—	—	—
334	1380	960	—
335 A	3620	1230	1080
335 B	5300	6380	10350
336	650	340	330
336 B	310	110	110
337	11210	12440	7880
341 B	250	75	—
341 C	157680	46880	170020
341 D	5930	3240	10250
342 A	5310	30560	46790
342 B	10410	70350	75100
343	1135	1834	4720
345 A	—	50	220
345 B	510	610	550
346 C	500	500	500
348 A	1739	600	410
348 B	1340	760	1560
348 C	230	70	—
349	1410	1390	2460
350	50	200	—
351	250	170	230
353 A	—	—	—
353 B	1380	2820	2560
354 B	140	—	200
355	350	170	320
357 A	—	—	—
359	1440	3550	3560
360	60	—	—
361 B	360	100	340
362	—	—	—
363 A	—	—	—
366 A	25950	39420	52060
366 B	108040	114960	122800
366 C	14440	90510	9094
367 A	5890	6160	8360
367 A	5890	6160	8360
367 B	1210	10120	2420
367 C	1990	3610	4890
368 A	1830	2420	4500
368 B	3930	4918	5760
368 C	5090	2980	2080
369 A	1720	5080	5330
369 B	700	270	3560
369 C	985	3580	3800
370 B	13110	6780	17120
370 C	13530	6050	9370
371 A	37770	22480	44440
371 B	3770	5540	4630
372	6490	2480	1610
373	—	—	—
375	—	—	—
376	1205	2052	—
377 A	2030	—	580
377 C	—	—	—
377 B	—	—	—
378 A	13700	26700	30710
378 B	—	—	—
378 C	—	—	—
380 A	—	—	—
380 B	—	—	—
381 A	B	C	D

Alev Ve beton

(Başı 1 inci sahifede)

yeşilliği; sıhhati ve gençliği sevmiyor ve hiç birinden anlamayor!

5 katlı beton Boğaz sularına kadar indi. 6 katlı beton İstanbul tarafının ufuklarını bile kaplamağa başladı. 7 katlı beton Moda ve Modanın ötesinde ki kırların içine kadar girdi. Apartımanların dördüncü katın da ağustos böcekleri ötüyor.

Yedi milyon nüfus sığabilecek bir şehir hududu içinde,

Bütün şehircilerin ve ijiyen adamlarının ikametgâh hakkındaki bütün kararlarının tersine,

Şehircilik ilmine taban tabana zıt olarak,

Hiç bir mimarî zevki olmayarak,

San'atin tabiatin, hıfzıssıhhanın, ilmin, fennin, düşüncenin ve duygunun.

Aleyhine, ve inadına İstanbul şehri çirkinleştirilmekte ve artık ne alev, ne de zelzele ile temizlenemiyecek tarzda çirkinleştirilmektedir.

* * *

Cihangirden Güzel San'atlar akademisine indim. Bir sergi vardı. Akademide şehircilik kursu açılmış ve mimarî dersleri değiştirilmişti. Istanbul şehri için bir cok güzel düşünceleri kâğıt üstünde gördüm. Istanbulu güzelleştirecek apartıman, ve yalı projelerini yine orada kâğıt üstünde gördüm.

Avrupa kâğıt üstünde ve İstanbulun dağlarının düzlerinin, sularının ve kırlarının emsalsiz tabiatı üstünde ise en pis şark, Galata şarkı, Uzun çarşı ve Balıkpazarı şarkı!

Cahil ve san'atsiz beton canavarını çabuk sık boğaz ediniz: İstanbul birkaç sene sonra çirkin şehirlerden biri olmakla kalmayacak, en güzel tabiatın en fazla çirkinleştirilmesi müsabakasını kazanacaktır.

Biz maziye bin kere üstün bir istikbale doğru giderken, hiç bir işimizde sevmediğimiz maziye hasret çektirecek müsamahalara göz yummamalıyız.

Falih RIFKI

Almanya çok Mühim vak'a Arifesinde

(Başı 1 inci sahifede)

çıkacaktır.

Almanya'da intişar etmiş olan bu aşyiaları redde müsait ortada hiçbir şey yoksa da Hindenbourg'un vakitsiz makamından çekilmesi katiyyen müşarünileyhin mizaç ve seviyesine muvafık görülmemektedir.

Binaenaleyh yalnız bir faraziye kalıyor: O da merkez fırkasına istinat eden bir Hitler kabinesi, bir Merkez-Nazi koalisyonu, bu iki fırka arasındaki mücadelenin yeni bir safhasından başka birşey olmıyacaktır, zira Naziler hemen müttefiklerini mahvetmeğe çalışacaklar, onlar da şimdiki müşkil ahval ve şerait altında iktidar mevkiine geldiği takdirde Hitler kabinesinin halkın nazarından düşeceği fikrinde olduklarından âmenin bu memnuniyet ve rağbetsizliğinin sikleti altında mezkûr kabinenin sukutunu bekliyeceklerdir.

ÇIKTI

Moskova - Roma

Falih Rıfkı Beyin eski müşahedelerini tamamlayan, iki inkılâp rejimini Kemalizm ile karşılaştıran, en son rejim davalarını tahlil eden son eseri bugün çıktı. 75 kuruş. Kitapçılarda arayınız..

Güzeller Dağıldılar

(Başı 1 inci sahifede)

— Yaşa Miss Türquie, yaşa Miss Ünivers sesleri arasında Keriman Hanım, yukarıya çıktı, ve iç kapıda, gazete müdürü ve tahrir erkânı tarafından karşılandı. Dünya güzeli ve diğer güzellere,hazırlanan zengin büfeden şampanya, ve soğuk yemekler ikram edildi.

Gazete idarehanesine güzelleri yakından görmek için Parisin en mümtaz simalarından bir çok zevat toplanmıştı.

Güzellerin Intrasigeant'da hep birlikte grup halinde fotoğrafileri alındı..

Bu sırada dışarıda toplanan halk arasında güzelleri görmek için şiddetli bir temayül vardı. Alkışların ardı arkası kesilmiyordu. Kraliçemiz ve diğer kraliçeler, bir arada balkona çıkarak halka göründüler. Aşağıdan şöyle bağırışıyorlardı:

— Türk güzelini isteriz! Yalnız onu görmek isteriz!

Nihayet, hepsi içeri çekildi, yalnız bizim güzelimiz balkonda kaldı.

Güzellerin halka takdimi merasiminden sonra M. Kukyeni isminde biri kendi icat ettiği yoyo dansı, güzellerin huzurunda ilk defa olarak oynadı. Keriman Halis Hanım, bu dansı çok beğendi.

Kraliçeler, saat üç buçuğa doğru Intransigeant gazetesi idarehanesinden ayrıldılar.

Keriman Halis Hanım, burada bir çok davetler karşısında kalmaktadır. Camekânlarını dünya güzelinin resmile süsleyen mağazalar, Keriman Hanımın ziyaretine intizar ediyorlar. Kraliçe, her gittiği yerde, alâkayı celbetmektedir.

Baule'de bir otomobil zarafet müsabakası tertip edilmiştir. Güzeller, sokakları dolduran bir kalabalığın ortasından otomobillerle bir geçit resmi yapmışlardır.

Otomobil zarafet müsabakasında güzelimiz pek ziyade alkışlanmıştır. Müsabakayı tertip eden komitenin reisi, Keriman Hanıma müsabakaya iştirakinin bir hatırası olmak üzere altın bir madalyon hediye etmiştir. Dünya güzelinin, pazartesiye kadar Pariste kalacağı söyleniyor.

Diğer güzellerden bir kısmı daha memleketlerine avdet etmişlerdir. Pariste ancak üç dört güzel kalmıştır.

* *

Dayak Hadisesi

(Başı 1 inci sahifede)

Yukarıda yazdığımız kahvede, Nasuhi Beyin ifadesine göre, komiser Bey ile bazı kimseler oturuyorlarmış.

Bunlar, Nasuhi Beyden bahisle aleyhinde atıp tutuyorlarmış.

Bu esnada Nasuhi Bey kayıktan sahile çıkmış ve demiş:

— İşte aleyhinde söylediğiniz adam benim. Yapılan şeyler doğru mu idi?

Bunun üzerine orada bulunan çalgıcı Kenan ef. isminde birisi:

— Sen bizim polislerimizi mi azlettirmek istiyorsun?

Diye Nasuhi Beyin üzerine atılır. Buna orada bulunan sekiz on kişi ve Nasuhî Beyden şayi olduğuna göre, komiser Bey de iştirak eder ve genci döğmeğe başlarlar. Bir aralık Nasuhi B. kaçmağa muvaffak olur ve orada birisine iltica eder.

Bu şahıs ta oradan devriye geçmekte olan polislere kendisini teslim eder.

Meğer bu polisler, Nasuhi Beyin:

— İçki içmeyin, dediği, polislermiş.

Şikâyetçi olan Nasuhi Beyi bu polisler, biraz yürüyünce kollarını arkasından bağlar vaziyette tutarak:

— Sen miydin, bizi şikâyet eden? diye, döğe döğe merkeze götürürler ve bayıltmcaya kadar da döğerler.

Nasuhi Bey dün vilâyete gelerek alâkadar zevata tekrar malûmat vermiştir. Kendisi rahatsız bir haldedir. Nasuhi Bey Mektebi mülkiyenin evvelki sene mezunudur.

Diğer taraf ta, Nasuhi Beyin ifadesinin aksini iddia etmektedir. Bununla beraber şöyle bir nokta varidi hatır olmaktadır:

Polis herhangi bir şahıs tecavüze maruz kalırsa müdahale ve mütecasirleri derdest etmekle mükelleftir. Halbuki, bunun aksi iddia ediliyor. Tahakkuk ederse takibat şiddetli olacaktır. Hulâsa, ortada müessif bir vak'a vardır ve ancak alâkadar makamat çok derin bir tahkikat yapmakta olduğundan neticeyi bu tahkikattan beklemek tabiidir. Tahkikat neticelenmediğinden memurlar işlerine devam etmektedir.

Belediye Kömür işini Tetkik Ettirecek

(Başı 1 inci sahifede)

ithalini müşkülleştirmiştir. Kok kömürü yapanlar da bundan bilistifade fiatlara zam yapmışlardır. Bu, hükûmetin iktısadiyatımızı korumak için aldığı tedbiri istismardır."

Diğer taraftan Zonguldak Maden müdürü iken İstanbul mıntakası Sanayi müdürlüğüne tayin edilen ve ahiren Zonguldak'tan gelerek yeni vazifesine başlıyan mühendis Refik B. le görüştük. Refik B. diyor ki:

Fiatlar artmak şöyle dursun..

"—Zonguldak'tan yeni geldim. Son zamanlarda, orada, toptan ve perakende fiatlarda tereffü olmamıştır. Zonguldak Havzasında, o kadar mebzul kömür istishal edilebilir ki, değil kontenjan dolayısile, hattâ hiç ecnebi kömürü gelmese bile fiatlerin hiç bir suretle müteessir olmasına imkân yoktur. Bugün madencilerimiz, orada birikmiş kömürlerin bir kısmını satamıyoruz, diye şikâyet ediyorlar. Çünkü, satış piyasasında durgunluk vardır.

Bunun sebepleri de, bazı şimendifer hatlarında tasarruf dolayısile nakliyatın azaltılması ve buna mümasil sebeplerle dahili istihlâkin bir az tenakusu, İngiliz lirasının sukutundan beri de İngiliz kömürlerile hariçte rekabetin bir kat daha kesbi müşkilât etmesi yüzünden ihracatın eskisine nisbeten müşkülleşmesidir.

Zonguldak Havzasının 931 senesi istihsalâtı yekûnu bir buçuk milyon tona baliğ olmuştur. 932 istihsalâtında bilhassa İngiliz lirasının sukutundan dolayı bir az tenakus vardır.

Havza ihtiyaca kâfidir

İstihsal edilen kömürler, tamamen satılamadığı cihetle elde stok kalmakta, bu da fazla istihsale ihtiyaç bırakmamaktadır. Yoksa, Zonguldak Havzası, çok zengin, dünyada misli gayri mevcut bir istihsal membaıdır. Bugün satış kabiliyeti ve istihlâk ihtiyacı 10 - 15 milyon tona çıksa bile, havza, bu mikdarı kolaylıkla temin edebilir. Binaenaleyh, bence kömür fiatlerinin tereffüüne bir sebep yoktur. Havagazı Şirketinin kömür fiatını yükselttiğini, yükseltmişse bunun sebebini biz bilmiyoruz."

Havagazi şirketi hisse senetleri Elektrik şirketine intikal etmiş bulunmaktadır. Şirkete müracaat ettik. Kömürün tonunu, perakende olarak 24 lira 75 kuruştan satıklarını söylediler; Havagazı şirketine gelince; onun mukaveleten belediyenin tahtı mürakabasında bulunduğunu ilâve ettiler.

Belediyede ne diyorlar?

Bunun üzerine kendisile görüştüğümüz Belediye reis muavini Hâmit B. de şunları söylemiştir:

"—Filhadika, Havagazı Şirketleri, Belediyenin tahtı murakabasındadır. Ancak, bu murakaba hududu o kadar geniş değildir. Bunların kömür satışları Belediye murakabasında değildir. İstanbul'da Yedikule, Dolmabahçe ve Kadıköy Havagazı olmak üzere üç havagazı şirketi vardır. Bu şirketlerin kok kömürü istihsalâtile, istihlâk mikdarının mukayesesi lâzımdır. Geçen sene hariçten kok kömürü geliyordu. Kontenjandan sonra, bu ithalât azalmış, bunun üzerine kok fiatları da yükselmiştir.Bu tereffüün hakikî bir sebebe müstenit olup olmadığını tesbit için, üç havagazı şirketinin kok istihsalâtile istihlâk mikdarını mukayese etmek icap eder. Şayet, istihsal, istihlâke tekabil etmiyorsa, az çok tereffüü tabii bulmak lâzım gelir. Belediye, kömürün havayici zaruriyeden olduğunu nazarı dikkate alarak, tereffü esbabını bu noktadan tetkik edecek, icap ederse kömüre narh vaz'ı cihetine gidilecektir."

Diğer taraftan İzmir gazetelerinde, İzmir Havagazı şirketi erkânından bir zatın söylediği sözleri okuduk. Bu zat diyor ki:

— İzmirin ihtiyacı ne kadar azîm olursa olsun, biz bu ihtiyacı tatmin ederiz. İstanbul Havagazı fabrikaları da memleket ihtiyacını tatmin edebilecek vaziyettedirler. Ben her ay için kontenjana konan 4347 ton kok kömürünü bile lüzumsuz görürüm.

Şu beyanata göre, İstanbul Havagazı fabrikalarında ihtiyaca kâfi mebzul kömür vardır. Yani istihsal ve istihlâk arasındaki nisbeti ölçmeğe lüzum bile kalmıyor.Şu halde neden fiatleri bu kadar artırıyorlar. Belediyenin bu işi iyice tetkik ederek halkın menfaatını her isteyenin elinde baziçe etmiyeceğine emin olmak isteyoruz.

KADIN

Deniz Banyosu

Yaz mevsiminin en hoş ve hesiz en zevkli eğlencelerinden ri de deniz banyosudur. Hele seneki kadar hiç bir sene de banyosu İstanbulda bu kadar vaç görmemişti. Fakat deniz b yosunda da dikkat edilecek n talar var. Veremliler, albomi ler, kalp hastalığına müstelâ lanlar için deniz hiç te şay tavsiye değildir. Deniz romatiz lılara da iyi gelmez.

Başkaları için deniz bany bir spor olduğu kadar, ufak fek hastalıklara karşı bir nevi i lanma ve ayni zamanda ne membaıdır. Lâkin deniz banyo nun da tevlit edebileceği kaza rı bertaraf edecek tedbirleri te ihmal etmeğe gelmez.

Bir defa dolgun yemek yiy ler, aradan üç saat geçmeden nize girmemelidirler, Hafif seb iyenler bile hiç olmazsa iki çuk saat beklemelidirler. Yeme ten sonra acele alınan bir ban vücut suya girer girmez deven cihazında husule gelen kan kilmesinden dolayı ihtikan yap

Denize girince hareketsiz k mak ta iyi değildir. Suya girer mez vücudü oynatmak lâzımd Filhakika yüzmek vücut için iyi bir idmandır. Çünkü her adal her mafsal oynar ve teneffüs k biliyetini arttırır.

Denizin tuzlu suyunun ve d niz havasının kuvvetlendirici b meziyeti vardır. Bilhassa çocukl ve gençler için deniz son dere şayanı tavsiyedir. Fakrüddemi lanlar, lemfatikler, bilhassa ra tikler denizden azîm istifadel temin ederler.

Deniz banyosu kısa olmak g rektir. Hareketsiz duranlar iç on dakika, yüzmek bilenler iç yirmi dakika, nihayet yarım sa at.. Her iki takdirde de vücut raşe hasıl olduğu zaman, deniz den çıkmalıdır. Dudakların mo lanması ciğerlerdeki deveranı kifayetsizliğine alâmettir.

Banyodan çıkınca, şimdi iki u sul takip ediyorlar: Biri ya çıka çıkmaz idman yapmak, meselâ koşmak, arkasından kuvvetli bi friksiyon, nihayet kuru çamaş giyerek sıcak bir şey içmek.. Ya hut ta her zaman için modada düşmeyen güneş banyosu.. Bu ta dirde kuma uzanarak tenbel ten bel deriyi ve elbiseyi kurutmalı dır.

Birinci şık, kaybettikleri hara reti iktisap için uzun zamana ihti yacı olan zayıflar ve dermansız lara iyidir. Daha mukavim olan lar her iki şıktan birini intihap e debilirler.

Nakliye tarifeleri tetkikatı

İhracat ofisi nakliye tarifeleri hakkında tetkikat yapmaktadır.

Şehrimizde bulunan Ticaret ve nakliye müesseseleri fikirlerini Ofise bildirmektedir.

Ofis, nakliyat işlerinde navlun ücretlerini tetkik ederken nakliye işlerindeki sür'at meselesile de meşgul olmaktadır.

Ofisçe bu tetkikat neticesinde geniş bir rapor hazırlanacaktır.

Davetler

Arı ve kümesçilere

Arı ve Kümes Hayvanları Yetiştirme Cemiyeti İstanbul Şubesinden: Cemiyete teallûk eden mühim bir meselenin müzakeresi için son içtimada hazır bulunan zevat ile eski müessislerin ve cemiyete mukayyet veya gayri mukayyet bilûmum alâkadarların 28 Ağustos pazar günü saat 16,30 da İstanbul Halkevinde bulunmaları ehemmiyetle rica olunur.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL — 18 gramofon, 19,30 saz (Bedayii musikiye heyeti), 20,30 gramofonla opera, 21 saz (tanburî Refik B. ve arkadaşları) 22 tango orkestrası.

Doktor

Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No. 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

DOKTOR

EMİN ŞÜKRÜ

Dahilî hastalıklar mütehassısı

Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babıâli Caddesi No. 10

Telefon 2,2622

Bizde ve cihanda iktısadî vaziyet

Garpte hangi çarelere baş vuruluyor, bizde hangi usullere müracaat edilmektedir?

[Müderris Nizameddin Ali B. in Halkevinde verdiği bir konferansta, bizde ve cihanda iktısadî vaziyetin umumî manzarasını tasvir eden ilk kısmını dün dercetmiştik. Bugün bu vaziyet karşısında gösterilen çarelerden bahis ikinci kısmını neşrediyoruz:]

Çareler

İktısat hayatını düzeltmek için garpte baş vurulan çareler nelerdir, Türkiyede hangi usullere müracaat edilmektedir.

Cihanda

Cihanda, buhranı bertaraf etmek için bir çok çareye baş vurmuşlardır. Meselâ İngiltere altından ayrılmıştır, gümrük duvarları tesis etmiştir. Son zamanda da buhranı imparatorluk içinde olsun boğmak maksadile Ottavada bir imparatorluk iktısat kongresi aktediyor.

Amerikada buhranı kredi tarafından halletmeğe çalışıyorlar. Orada binlerce banka batmıştır. Batan bankaları malî tahlisiye vasıtalarile tekrar harekete getirmek istiyorlar. Yani bankaların borçlarını hafifletmek, onları borç verebilir hale getirmek ve böylece, tasarruf erbabının bankalardan uzaklaşmasının önüne geçmek istiyorlar. Amerika merkez bankası (F.R.B.) bu tahlisiye işini üzerine almıştır. Batak bankaları kuvvetli tahlisiye vinçlerile kaldırıp onları işler hale koymak için cansparane surette çalışıyor. Amerikan buğday ofisi adı verilecek olan Farmer-Board müessesesi çiftçiden büyük mikyasta buğday satın alıyor. Bu surette buğday kıymetlendirmek istiyor.

Almanyada vaziyet siyasî bir renk almıştır. Orada bir Hitler cereyanı çıkmıştır. Hitler cereyanının esaslı iktısat gayeleri şunlardır: Tröst ve kartellerin devlete geçmesi, Musevilerin tardı ve banka sermayesinin Almanlara intikali. Almanyada aşağı yukarı şu tasnif yapılabilir. Orada, istihsal bizzat Almanların elindedir, fakat banka Musevilerin elindedir. Bu surette Alman faşizmi, ki millî sosyalist adını taşıyor, hem istihsal sermayesinin bir kısmını devlete geçiriyor, ve hem de banka sermayesini Musevilere bırakmayor.

Fransa, umumî bir kontenjantman sistemi içine girmiştir. Diğer sermayedar milletler de tedbirler alıyorlar.

Umumî iki istikamet

Fakat bütün bu tedbirlerin hulâsasını yapmak ve garp sermayedarlığının nereye gittiği ve ne yaptığını daha umumî noktadan mütalea etmek icap eder. Denebilir ki garp sermayedarlığı iki istikamet arasında tereddüt devresi geçiriyor. Iki istikamet şunlardır:

Liberalizm

1 — Liberalizme rücu istikameti: Sermayedar memleketler serbest iktısadı yeniden tesis ederler. Bugün takip edilen iktısat, eskisi gibi yine beynelmilel bir şekil alır. Yani beynelmilel ithalât ve ihracatı durduran âmiller ortadan kaldırılır. Paranın beynelmilel iştira kabiliyeti, gümrükler, ticaret mukaveleleri serbest esaslar dahilinde tanzim olunur. Ve bu surette cihan iktısadı, yüz sene evvel başlayan fakat bugün üst üste bir takım takayyüdlerle hassasını kaybeden serbestiye döner.

Autarki

2 — Autarki istikameti: Sermayedar memleketler kifayet esasını kabul ederler, her memleket hudutları içine kapanır. Ihtiyacının en mühimlerini kendisi temin etmeğe çalışır. Gümrükleri yükseltir, beynelmilel rabıtalarını keser, millî iktısadı son noktalara götürür.

Garp, bu iki istikamet arasındadır. Ne sarahatle bir tarafa, ne de sarahatle diğer tarafa henüz iltihak etmemiştir. Garpte ilim dünyasında olduğu gibi fırkalar dünyasında da teşettüt vardır. Ilim dünyasında, eserlerle yapılan mücadele, politika dünyasında fırkalarla devam etmektedir. Fakat henüz hiç bir memlekette vaziyet tavazzuh etmemiştir. Hiç bir memlekette iktısat politikası taayyün etmemiştir.

Türkiyede

Türkiyede vaziyet nedir? Bir taraftan cihan buhranı karşısında bulunan, diğer taraftan kendi buhranile meşgul olan Türkiyede nasıl bir iktısat politikası takip edilmektedir?

Türkiyenin yüksek sermayedarlık devrinde bulunmadığı, Türkiyenin sermayedarlık devrinin henüz başında bulunduğu söylenmişti. Şu hale göre, garbi şiddetle alâkadar eden (serbestî) ve Autarki) istikametleri garpte telâkki olunduğu şekillerde Türkiyeye tatbik olunmamak icap eder.

Garpteki gibi liberalizm ve autarki olamaz

Garpte serbesttî beynelmilel iktısat içinde yuvarlanmak, garpte Autarki istihsal vasıtalarının fertte toplanması esasına istinat ederek kifayet içinde mahsur kalmak suretlerinde mütalea olunur. Türkiyede iktısadın bu tarzda mütaleasına imkân yoktur.

Diğer taraftan garp, tekevvün hastalıkları içindedir. Garpte eski iktısadî hücum kabiliyeti azalmıştır. Bu itibarla Türkiye hareketinde nisbeten hürdür. Dilediği gibi iktısat inkişaflarını yapabilir.

Zinde bir hale gelmek

Bu iki esastan hareket ederek denebilir ki Türkiyenin alabileceği iktısat politikası, asırların teressübatı olarak kalan israf edilmiş Türkiyeyi zinde hale koymak ve bunu en seri surette yapmak olabilir. Türkiyeyi zinde bir iktısat memleketi olarak dikmek için Türkiyenin tekmil iktısat kuvvetleri birleştrilmek icap ediyor. Bugünkü dağınık ve mütecezzi fert hayatımızı, müdahale olmadan, ancak uzun tecrübelerden sonra birleşmeye sevkedebiliriz.

Müdahale lâzım

Halbuki en seri surette zinde bir memleket olmağa mecburuz. Onun içindir ki, bir yüksek kuvvet 14 milyon ve hattâ daha fazla olan Türk nüfusunu sıkı surette birleştirmeli, o nüfusu, yekpare kütle haline koymalıdır. Türk istihsali, ancak bu usulle canlanır, Türk iktısadı ancak böyle beynelmilel iktısat müvacehesinde dikilebilir.

Devlet

Müdahale edecek yüksek kuvvet ne olabilir? Devlettir. Tanzim edilmiş, bu maksatla ihzar edilmiş devlettir.

Türkiynin son zamanda filen almış olduğu istikamet tebudur. Devletçiliktir.

Tatbikat

Tatbikata bakılacak olursa, iktısat sahasında devletçilik umdesinin gittikçe sistematik surette tatbik edilmekte olduğu görülür. Sıra ile şu safhaları zikretmek kabildir:

1 — Gümrüklerin yükseltilmesi, 2 — Kambiyonun mürakabesi, 3 — Kontenjantman usulünün tatbiki, 4 — Takas esası, 5 — Şeker, kahve; çayın ithalât inhisarı, 6 — Devlet fabrikalarının tevsii; 7 — Deniz nakliyesinin devlet yardımile icrası; 8 — Afyon ihracatının devlet yardımile yapılması, 9 — Buğday fiatlarına devletin müdahalesi.

Beynelmilel kuvvetlere karşı fert, şirket, devlet

Beynelmilel iktısat mücadelesinde fertler zayıf kalıyorlar. Türkiyede de fertler cesîm tröstler ve kartellerle karşı karşıya gelecek vaziyette değildir. Bu teşekküllere, ancak ya müşabih teşekküller veya doğrudan doğruya devlet karşı gelebilir. Bizde müşabih teşekküller olmadığına ve bunların tekevvününe imkân görülmediğine göre, haricî kuvvetlere ancak devlet karşı koyabilir..

Ankara mektubu

Yüksek Ziraat Enstitüleri

Ankara'da çiftçi Türkiye'nin Muhteşem bir fen müessesesi yükseldi: Yüksek Ziraat Enstitüsü..

Çiftlikte süt, yağ, makina kısımları ve çiftlik müdürü Kastamonu mebusu Tahsin Bey

ANKARA, 16 — Çiftçi Türkiye'nin en büyük ilim müessesesinden birisinin binaları bitti. Şimdi içine konacak fen aletleri ve lâboratuvar edevatı getirtiliyor. Türkiye temel işlerinden birisini bu müessesenin bilgisine dayayacaktır. Bu müessesenin adı: Yüksek Ziraat Enstitüsüdür.

Çiftçi Türkiye ziraat bilgisinde çok geri kaldı. Ziraat mektepleri Osmanlı Ziraat nezaretine ve onu takiben bizim idaremize bürokrat memur yetiştiren birer müesseseden pek ileriye geçmedi. Bazı yüksek istidatlar, toprak üzerinde çalışmak enerjisini — pek mahdut olarak — gösterdiler .

Cümhuriyetle beraber, ileri çiftçilik Türk vatanına girdi. Çorak topraklarda bilgi ve azim mamureler yükseltmeğe muvaffak olurken, ziraat sahasında arkada bıraktığımız mesafeyi hız ile almak için en kestirme yollardan yürümek icap etti.

İhtiyaca uymadığı anlaşılan ziraat mektepleri kapatıldı, hocalarının müstaitleri bilgilerini yükseltmeğe, şubelerinde bir mütehassıs olmaya davet olunarak Avrupaya gönderildi.

Tahsillerini ikmal ederek hakiki bir mütehassıs kabiliyetile dönenler, vatanın dört köşesinde taharrî vazifeleri aldılar. Toprak lar, sular, tohumlar, başaklar birer birer elden geçirilmeğe başlandı. Tetkik heyetleri, yüksek ihtisasları temsil eden profesörler büyük seyahatler yaparak Anadoluyu karış karış tanımağa çalıştılar. Nihayet bütün bu bilgilerin yetiştireceği "Modern Türk ziraatçisi,, için bir ilim müessesesinin de temelleri bir taraftan atıldı.

Ankara'nın eski ve tarihi Ziraat Mektebi binasının yanında, Yüksek Ziraat Enstitüleri, muazzam bir ilim mahallesi kuruldu.

Gazi Mustafa Kemal, 1920 senesi başında Ankara'ya geldiği vakit Ziraat mektebinin içinde vatanı kurtaran plânları çizmişti. Tarihin iyi bir tesadüfü, Türk çiftçiliğinin sarsılmaz temellerini atacak olan ilim mesaisi de burada başlayor, dün enstitüleri beraber gezdiğimiz Ziraat Vekili Muhlis Bey, bu tesadüfü büyük bir zevk ile bana hatırlattı.

* * *

Yüksek Ziraat Enstitüsü, tedrisatı ıslah edilmiş, programının kenarı, köşesi düzeltilmiş bir mektep değildir. Yüksek Ziraat Enstitüsü, kadro ve plânını dünyanın en ileri nümunelerinden ve bizim ihtiyaçlarımızdan almış ve onu daha kıymetli hususiyetlerle kuvvetlendirmiş bir fen varlığıdır .

Hocaları mesleklerinde salâhiyet ve ihtisasları ile tanınmış ecnebilerdir. Muavinleri bizim kıymetli gençlerimizdir. Bunlar memleketin eski ziraat mekteplerinde okuduktan sonra kendi branşlarında çalışmış, hocalık etmiş ve ondan sonra ecnebi irfan müesseselerinde tahsillerini ikmal ettikten sonra ekserisi doktor ünvanını alarak dönmüştür.

Yeni ziraat talebeleri, bu fen müessesesinin içinde, böyle kıymetli elemanların yanında istik bale hazırlanmaktadırlar.

* * *

Yüksek Ziraat mektebine girmek için lise mezunu olmak şart tır. Ondan sonra eğer kadrodan fazla talip çıkarsa bir müsabaka geçirmek te lâzım gelecektir. Bundan evvelki iki sene zarfında müracaat eden lise mezunları mahdut olduğundan müsabaka yapılmamıştı.

Bugüne kadar yirmi altı genç müracaat ettiğine göre, otuz kişi lik olan kadrodan fazla müracaat vaki olacağı görülüyor ve bu suretle bu sene müsabaka da açılması ihtimali çoğalıyor, demektir. Geçen ve evvelki sene giren iki sınıf talebenin yekûnu 34 tür. Bunlardan biri de lise mezunu bir hanımdır. Bu gençler Gazi Orman çiftliğinde birer sene staj gördükten sonra, Yüksek Ziraat enstitüsüne geçmişler dir.

Bu sene müracaat edenler içinde Erenköy lisesinden mezun Fahrünnisa ve Necmiye Eşref ve Bursa lisesinden mezun Sıdıka Suat Hanımlar da vardır.

* * *

Gazi Orman çiftliği lâalettayin bir çiftlik değildir. Burası Ankara'nın nefes aldığı bir tek temiz ve güzel gezme yeri, Ankara'nın zaruri ihtiyaçlarına yetişen bir ziraat ve ziraat sanayii müessesesi, Anadolu'nun ziraat sahasında en yüksek ve muvaffak tecrübelerini yapan ve tamim eden bir teknik varlık ve bunların üstünde de genç ziraatçi nesli yetiştiren ameli bir mekteptir.

Yüksek Ziraat mektebine girmek istiyen gençler burada bir sene zarfında, umumi ziraat, ziraat aletleri, ziraat aletleri fabrikası, meyvalı ağaçlar, meyvasız ağaçlar, çiftlik idaresi, sütçülük, inekçilik, koyunculuk, atçılık, arıcılık,bağcılık, çiçekçilik, tavukçuluk, şarapçılık, yoğurtçuluk, peynircilik, ve rasat şubelerinde staj görürler.

Muallimleri ve çiftliğin müdürü Kastamonu meb'usu Tahsin Bey bu gençlerle ayrı ayrı alâkadar ve meşgul olur.

Burada staj yaparlarken güzel bir binada yatar ve okurlar. Çiftliğin ucuz lokantasında istediklerini yerler. — Çünkü Ziraat Vekâleti bunlara yemek değil, yemek masraflarına karşılık olmak üzere her birine ayda elli lira verir — , çiftliğin yağhanesinde, süthanesinde, atölyelerinde velhasıl bütün şubelerinde çalışırlar. Ekme ve biçme ile meşgul olurlar.

Bu suretle Yüksek Ziraat enstitüsünün kapısından yeni ve ileri ziraat hakkında az çok bir fikir sahibi olarak girerler. Enstitülerden ayrı bir mektubum da bahsedeceğim.

Na. Ha.

---

3 üncü kolordu ilânları

Manisa'daki kıt'at için aşağıda miktarı ve ihale, suret ihalesi tarih ve saatleri yazılı odun münakasaya konmuştur. Şartnamesi komisyonumuzdadır. Taliplerin 16 ıncı fırka satınalma komisyonuna müracaatları. (642) (3908)

Miktar	Tarihi ihalesi	Günü	saati
484,990	6/9/932	Salı	15,30 da kapalı zarf
484,990	"	"	" " "
837,120	5/9/932	Pazartesi	" " "
309,307	6/9/932	Salı	15,30da alenî münakasa

* * *

İzmirdeki kıtaat ihtiyacı için aşağıda yazılı iki kalem erzak kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhale tarihleri hizalarında gösterilmiştir. Taliplerin İzmitte 23. Fırka satın alma komisyonuna müracaatları. (660) (4022)

Cinsi	Mikdarı	İhale tarihi	Günü	Saati
Makarna	23,270 kilo	27/8/932	Cumartesi	10.
Patates	54402 kilo	28/8/932	Pazar	14.

* * *

Denizli'deki kıtaat ihtiyacı için aşağıda isimleri yazılı senelik altı kalem erzak hizalarında gösterilen tarihlerde kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Taliplerin Denizlide satın alma komisyonuna müracaatları. (652) (4054)

Erzakın cinsi	Kilo	Ta.	Gün	Saat
Kuru ot	380887	29/8/932	Pazartesi	8
Arpa	627871	"	"	10
Saman	709240	"	"	11
Un	391590	27/8/932	Çarşamba	8
Sade yağı	9095	"	"	10
Sığır eti	93336	28/8/932	Cumartesi	8

* *

55781 kilo sığır eti. İhale tarihi 28/8/932 pazar günü saat 7. Teminat 837 L.

Dörtyoldaki kıtaat için muktazi sığır eti kapalı zarf usulile hizasında gösterilen gün ve saatte ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin İstanbul Ankara Adana Dörtyol Satınalma komisyonlarına ve münaksaya iştirak edeceklerin de teklif mektup ve teminatlarile Dörtyolda satınalma komisyonuna müracaatları. (618) (3709)

* * *

Kolordu ve birinci fırka kıt'atı ihtiyacı için yaş sebze 27,868 fasulya, 27,868 patlıcan, 13,544 bamya, 8685 kilo domates kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 5-9-932 Pazartesi saat 11,30 dadır. Şartnameyi almak isteyenlerin her gün, münakasaya iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (672) (4097)

* * *

Antalyadaki kıtaat için aşağıda cins ve mikdarı yazılı bir kalem erzak kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 5/9/932 pazartesi günü saat 15 tedir. Şartnamesi komisyon dadır. Taliplerin Antalya alım satım komisyonuna müracaatları. (679) (4121)

Sığır eti 83343 kilo

* * *

Çatalca MST. MV. fırın odunu pazarlıkla alınacaktır. Ihalesi 21-8-932 pazar günü saat 15 te yapılacaktır. Şartnamesini almak istiyenlerin her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (686) (4155)

* * *

K. O. kıt'aları ihtiyacı için 55 bin kilo un pazarlıkla alınacaktır. Ihalesi 21-8-932 pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve pazarlığa gireceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (692) (4208)

* * *

K. O. kıt'aları hayvanatı ihtiyacı için 28 bin kilo saman alınacaktır. Pazarlığı 22-8-932 pazartesi günü saat 15 buçukta yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve pazarlığa gireceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (697) (4213)

* * *

Altıncı Kolordu ihtiyacı için alınacak 20 ton kok kömürü ihalesi 21-8-932 pazar günü saat 15 te yapılmak üzere tekrar pazarlığa konmuştur. Pazarlığa iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyonumuzda bulunmaları. (687) (4156)

* * *

Çatalca müstahkem mevki kıt'atı için 5000 kilo sade yağı alenî münakasaya konmuştur. Münakasası 5-9-932 pazartesi günü saat 10,30 dadır. Şartnameyi almak isteyenlerin her gün, münakasaya iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (673) (4098)

* * *

K.O. ve 1 inci fırka kıt'aları kuru soğanı pazarlığa konmuştur. Ihalesi 22—8—932 pazartesi günü saat 15 te ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve pazarlığa iştirak edecelerin de vakti muayyeneninde komisyonumuza müracaatları. (684) (4126)

* * *

Diyarıbekirdeki kıt'at hayvanatı için senelik 400,000 kilo kuru ot kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Ihalesi 27-8-932 cumartesi günü saat 10 dadır. Taliplerin Diyarıbekirdeki 7. K.O. satınalma Kom. na müracaatları. (624) (3759)

* * *

Konyadaki kıtaat ve müessesatın bir senelik ihtiyacı olan sekiz yüz bin kilo kuru ot kapalı zarf usulü ile münakasaya konmuştur. 13 eylûl 932 salı günü saat 15 te ihale edilecektir. Şarnamesini görmek isteyenlerin her gün komisyona ve taliplerin vakti muayyeninde Konya askerî satınalma komisyonuna müracaatları. (702) (4241)

* * *

Konyadaki kıt'at ihtiyacı için 200.000 kilo un kapalı zarf usulü ile münakasaya konmuştur. 14 eylûl 932 çarşamba günü saat 15 te ihale edilecektir. Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün komisyona ve taliplerin Konyada Sa. Al. Kom. müracaatları. (703) (4244)

* * *

Niğde garnizonundaki kıt'atın bir senelik ihtiyacı olan (90000) kilo sığır eti kapalı zarf usulü ile münakasaya vaz olunmuştur. Ihalesi 8-9-932 tarihine müsadif perşembe günü saat 16 dadır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin Niğde müstakil satın alma komisyonuna müracaatları ilân olunur. (701) (4243)

* * *

Üsküdar ciheti kara nakliyatı pazalıkla yapılacaktır. Ihalesi 24-8- 932 çarşamba günü saat 14,30 da yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve pazarlığa iştirak edecelerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (699) (4236)

* * *

K.O. ve I inci fırka kıt'aları için 400 bin kilo un pazarlığa konmuştur. Ihalesi 24-8-932 çarşamba günü saat 14 te yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (698) (4235)

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Merkez K. emrindeki müessesat ihtiyacı için 328 ton yerli kok kömürünün 15 eylûl 932 perşembe günü saat 14.30 da kapalı zarfla münakasası vardır. Taliplerin evsaf ve şeraitini anlamak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin muayyen saatten evvvel tek lik mektuplarile komisyona müracaatları. (6) (4239)

Göz Hekimi
Dr Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
(Babıali) Ankara caddesi No.60

Beyoğlu Orman Idaresinden:

Müsadereli emvalden olup Fındıklıda mahfuz bulunan 52 çeki meşe odununun beher cekisine verilen 184 kuruş bedel haddi lâyık görülmediğinden müzayedesi bir hafta müddetle temdit edilmekle taliplerin yevmi ihale olan 28-8-932 pazar günü saat 16 buçukta Beyoğlu kaymakamlığında müteşekkil müzayede komisyonuna müracaatları. (4226)

Ankara'nın en büyük
Kitap, gazete ve
Kırtasiye mağazası
AKBA
Kitap evi ve kırtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon : 3377
Her lisanda gazete mecmua ve kitap
Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep levazımı
Her türlü Fotoğraf levazımı - makineler ve amatör işleri
Etem Pertev ıtriyatı
Kütahya çinileri

E. Neş'et Kinin Komprimeleri Beher komprime 0,25 gr. saf kinini havidir. Çok zarif bir şekilde tüpler içinde piyasaya çıkmıştır. Souğ algınlığı, grip, baş ağrısı, sıtma nöbetlerinde kinin alacağınız zaman daima E. Neş'et kininlerini isteyiniz. Alman'yanın en meşhur kinin fabrikası olan Zimmer kinini ile yapılmıştır. E. Neş'et markasına dikkat ediniz.

Müzayede İle Satılık Otomobil

Buik markalı 1926 modeli az müstamel 7 kişilik ve kapalı bir otomobilin 22 Ağustos tarihinde öğleden sonra Sandal bedestininde müzayede ile satılacağı ilân olunur

Maarif Vekâletinden:

Muallim mektepleri:

Bu sene muallim mekteplerinin yalnız dördüncü ve beşinci sınıflarına müsabaka ile talebe alınacaktır.

1 — Müsabakalara 3 Eylûlde muallim mekteplerinde, muallim mektebi bulunmıyan vilâyetlerde Maarif idarelerinde veya orta mekteplerde bir komisyon huzurunda tahrirî olarak yapılacaktır. Binaenaleyh muallim mekteplerine girmek istiyenlerin bu makamlara müracaat etmeleri lâzımdır.

2 — Muallim mektebine girme şartları:

A — Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak (Türkiye haricinden gelenlerin vekâletin müsaadesini alması şarttır).

B — Yaşı 15 den küçük ve 19 dan büyük olmamak.

C — Orta mektep mezunu veya Lise 10 uncu sınıf talebesinden olmak.

D — Uzvî kusurları bulunmamak (pepeme, kekeme, kör sağır, şaşı, topal; çolak ve kambur olmamak).

E — Trahom, verem gibi sari ve müzmin hastalıklardan salim olmak (namzetler kat'î ve nihaî olarak mektep doktorlarınca muayene edilecektir.)

F — Tahsil vesikası, hüviyet cüzdanı ve çiçek aşısı vesikası ibraz etmek.

3 — Her Muallim mektebi için bir mıntaka tesbit olunmuştur. Muallim mekteplerine ancak kendi mıntakalarından talebe alınır.

Bu mıntakalar şunlardır:

Adana Erkek ve Kız muallim mektepleri için:

Adana, Ayıntap, Cebelibereket, Diyarbekir, Mardin; Maraş; Mersin; Siirt; Silifke; Urfa.

Balıkesir Erkek muallim mektebi için.

Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Denizli; Kütahya; Manisa; Muğla.

Bursa Kız Muallim mektebi için:

Balıkesir, Bolu, Bursa, Bilecik, Kocaeli; Kütahya.

Edirne Erkek ve Kız Muallim mektepleri için:

Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Tekirdağı.

Erzurum Erkek muallim mektebi için:

Artvin, Bayazıt, Erzurum, Erzincan, Kars; Muş; Gümüşane; Van.

Erzurum Kız muallim mektebi için:

Artvin, Erzurum, Bayazıt, Erzincan, Gümüşane; Kars; Şebinkarahisar; Rize Trabzon.

İstanbul Erkek muallim mektebi için:

Bolu, İstanbul, Kocaeli.

İstanbul Kız muallim mektebi için:

İstanbul, Gireson, Ordu, Sinop, Zonguldak; Samsun.

İzmir erkek muallim mektebi için:

Antalya, Burdur, Isparta, İzmir.

İzmir kız muallim mektebi için:

Antalya, Aydın, Burdur, Isparta, İzmir; Denizli; Manisa; Muğla.

Konya kız ve erkek muallim mektepleri için:

Afyonkarahisar, Aksaray, Çankırı, Eskişehir, Kastamoni; Konya; Niğde.

Sıvas Erkek Muallim mektebi için:

Amasya, Ankara, Elâziz; Kayseri, Kırşehir; Çorum, Malatya; Samsun; Sıvas; Tokat; Yozgat.

Sıvas Kız Muallim mektebi için:

Amasya; Ankara; Çorum; Elâziz; Kayseri, Kırşehir, Malatya; Sıvas; Tokat, Yozgat.

4 — Kabul şartları arasında ortamektep mezunu veya 10 uncu sınıf talebesi tasrih edilmiş olmasına nazaran ortamektep son sınıfında veya lise 9 uncu sınıfta ikmalli bulunan talebinin müracaatları nazarı dikkate alınmıyacaktır.

5 — Muallim mekteplerinin talebe kadrosu tahdit edilmiş bulunduğundan kazananlardan hepsinin kabulü mümkün olmıyacak ve kazananlar kadroların müsaadesi nisbetinde ve derece sırasile mıntakalarında bulundukları Muallim mekteplerine yerleştirilecektir.

6 — Musikî muallim mektebinin kabul şartları ayrıca ilân edilecektir.

7 — Ana ve köy muallim mekteplerine bu sene talebe alınmıyacaktır.

Lise ve orta mektepler:

1 — Bu sene lise ve orta mekteplere 915 numaralı kanun mucibince müsabaka ile meccanî leylî talebe alınacaktır.

2 — Müsabakalar 3 eylûlde vilâyet merkezlerinde liselerde, lise bulunmayan yerlerde ortamekteplerde ve her ikisinin bulunmadığı vilâyetlerde Maarif idarelerinde İstanbulda İstanbul Erkek ve Erenköy Kız liselerinde yapılacaktır

3 — Kabul şartları:

A — Türk olmak.

B — Lise ve orta mektepler talimatnamesinin her sınıf için tesbit ettiği yaş hadleri içinde bulunmak.

C — Bedenen ve ruhan hasta, malûl, sakat ve kusurları olmamak.

D — Velisi kendisini tahsil ettirmiyecek kadar fakir bulunmak.

E — Yapılacak müsabaka imtihanında kazanmak (A ve B şartları nüfus teskeresi C şartı mektep doktoru [bulunmadığı takdirde - imtihanın yapılacağı hükûmet doktoru] tarafından icra olunacak muayene neticesinde verilecek raporla) D şartı da idare meclisi mazbatasile tahakkuk ettirilecektir.

4 — Taliplerin 31 ağustos akşamına kadar lise, orta mekteplere veya Maarif idarelerine müracaatları lâzımdır.

5 — Bu ilânla kabul şartları ve imtihanların sureti icrası bildirilmiş olduğundan bundan sonra vekâlete vuku bulacak müracaatlara cevap verilmiyecektir

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları
TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN

Alpullu Şeker Fabrikalarının yeni mahsul normal toz şekerinin yüz kiloluk bir çuvalı (36.75) otuz altı lira yetmiş beş kuruştur. Asgarî 10 çuvala kadar alınmak şartile her isteyene satılmağa başlanmıştır. Taşradan talep vukuunda derhal gönderilir. Bu takdirde malın bedelinin yüzde yirmisi sipariş vukuunda ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmelidir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Istanbul, Bahçekapı, 4 üncü Vakıf Han, 4 cü kat, Tel. 24470-79 Telgraf İstanbul Şeker.

İstanbul Erkek Lisesinden:

1 — Ağustosun yirminci gününden itibaren yeniden leylî talebe kaydına başlanmıştır. Eski talebenin kayıt tecdidi muamelesi Eylûlün birinci gününden itibaren sekizinci günü akşamına kadar devam edecek ve sınıfların mevcudu müsait olduğu takdirde Eylûlün onundan itibaren yeniden neharî talebe kabulüna başlanacaktır. 2 — Mezuniyet ve sınıf ikmal imtihanlarının icrasına Eylûlün birinci perşembe günü başlanacaktır. Programlar mektepte levhasına asılmıştır. 3 — Vekâleti Celile hesabına alınacak meccanî talebe müsabakası Eylûlün üçünde yapılacaktır. Buna ait muamelâtın Eylûlün birinci günü akşamına kadar ikmali lâzımdır. 4 — Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe müsabakası Eylûlün üçünden itibaren yapılacaktır. Buna ait talimat ve program mektepten öğrenilecektir. Namzetlerin sîhhî muayenesi mektepte ve Eylûlün birinci günü icra edilecektir. Alâkadarların mezkûr günde saat 10 da mektepte hazır bulunmaları lâzımdır. (4195)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Haydarpaşa geçidinde bulunan 188 No. lı dükkân alenî müzayede ile ve bir sene müddetle icara verilecektir.

Müzayede 31-8-932 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır.

Taliplerin tarihi mezkûrda İşletme Müfettişliğinde hazır bulunmaları lâzımdır.

Bu hususta fazla malûmat almak isteyenler Haydarpaşa Gar Müdürlüğüne müracaatla buna müteallik şartnamelere 15 kuruş luk pul yapıştırarak imza etmeleri ve 200lira teminat akçesile müzayede gününde İşletme makamında hazır bulunmaları ilân olunur. (4202)

İdaremizin Irmak - Filyos hattının henüz iltisak peyda etmemiş olan Filyos cihetindeki istasyon ve diğer servislerinin senede takriben 30 - 50 ton raddesinde olan muhtelif malzeme ihtiyacatını gerek H. P. den doğruca Filyosa nakletmesi ve gerek Zonguldakta vapurdan alıp ve gümrük muamelesini yapıp Filyosa devam ettirmek suretile nakle talip olanlar varsa 25/8/932 tarihine müsadif Perşembe günü saat onda H. P. Mağazasında yapılacak pazarlığa iştirakleri ilân olunur. (4064)

A ve B silolarına ait 1003 No. lı tenzilli tarifenin yerine kaim olmak ve 15 Eylûl 932 tarihinden itibaren muteber bulunmak üzere 1003 No. lı muvakkat tenzilâtlı yeni silo tarifesi mevkii tatbika vazedilecektir. Mezkûr tarife hakkında malûmat ve izahat almak isteyenlerin Haydarpaşa Liman Başmüfettişliğine müracaatları ilân olunur. (4201)

Derince Limanı fırını bir sene müddetele kiraya verilecektir. Alenî müzayede 1/9/932 tarihinde saat (15) de Haydarpaşa da İşletme Müfettişliği makamında yapılacaktır. Teminatı muvakkate 30 liradır. Haydarpaşa Demiryolları veznesine tediye edilecektir. Fazla malûmat almak ve şartnameyi görmek isteyenler Haydarpaşa Liman Başmüfettişliğine ve Derince Liman memurluğuna müracaat edebilirler. (4200)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

1200 ton kazan mayii mahruku: Kapalı zarfla münakasası 5 Eylûl 932 Pazartesi günü saat 14 de Deniz kuvvetleri ihtiyacı için yukarıda mikdarı yazılı mayii mahrukun kapalı zarfla münakasası hizasındaki gün ve saatte yapılacağından şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve vermeğe talip olacakların da teminat mektuplarile birlikte münakasa gün ve saatinde Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma komisyonuna müracaatları. (3999)

ROBERT KOLEC

Kolec kısmı - Mühendis kısmı
Sanayi kurları.

Her perşembe ve cuma günü saat 9 ilâ 12 arasında kayıt muamelesi yapılır.

Nafia Vekâleti Satınalma Komisyonundan:

50makas takımı için muktazi1950 adet meşe makas traversi kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Münakasa 4-9-932 tarihine müsadif pazar günü saat 15 te Ankarada Nafia vekâletinde icra edilecektir. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektupalrını ve muvakkat teminatlarile Ticaret Odası vesikalarını ayni gün ve saatte komisyona vermeleri lâzımdır. Talipler bu husustaki şartnameleri İstanbulda Haydarpaşada Liman İşleri Müdürlüğünden ve Ankarada Nafia vekâleti Levazım Müdürlüğünden tedarik edebilirler (4086)

Cildi bozmıyan yegâne **Tualet** podrası

YELKENCİ VAPURLARI

AKRADENIZ POSTASI
ERZURUM
Vapuru 22 Ağustos
Pazartesi
günü akşamı Sirkeciden hareketle Zonguldak, Inebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene ve Rize'ye gidecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515

SEYRISEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKDNDERİYE POSTASI (İZMİR) 23 Ağustos salı 11 de

TRABZON POSTASI (CUMHURİYET) 24 Ağustos Çarşamba 18 de

İZMİR - MERSİN POSTASI (İNEBOLU) 24 Ağustos çarşamba 10 da Galata rıhtımından kalkar.

Dr. A. KUTiEL

Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

Dr. HORHORUNİ

Zührevî ve Bevlî hastalıklar tedavihanesi — Beyoğlu Mulenruj yanında Zambak sokak No.41

MUSTAFA KEMAL PAŞA BELEDİYESİNDEN :

1 — Mustafa Kemal Paşa kasabasında küşat edilecek koşu panayırı 932 senesi Eylûlünün birinci perşembe günü başlayıp 7 gün devam edecektir.

2 — Panayır mahalli vâsi bir sahada olup bilumum alıcı ve satıcı esnaflara çadır ikamesine mahsus mahaller sınıf sınıf taksim ve tefrik edilmiştir.

3 — Panayıra getirilecek hayvanat kara sığır, manda, at, kısrak, merkep için ayrı ayrı satış mahallerı tefrik edildiği gibi panayır mahallinin her iki tarafında hayvanatın otlaması ve yayma bilmesi için vâsi mer'a ve çayır vardır.

4 — Hariçten gelecek tüccar ve esnaf köylülerimizin esbabı istirahatları temin edilecektir. (4224)

Ankara İsmet Paşa Kız Enstitüsü Kayıt ve kabul şartları

1 — Mektepte bu sene açılacak leylî pansiyona talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır.

2 — İlk mektep mezunları birinci sınıfa diğer orta derecedeki mekteplerden gelecekler ait oldukları sınıflara kabul edilirler.

3 — Bu sene yalnız 40 leylî talebe alınacak ve müracaat tarasile talebe kabul edilecektir.

4 — Her türlü izahat için Mektep Müdürlüğüne müracaat edilmesi. (392

Konya Nafia Baş mühendisliğindn:

(41793) kırk bir bin yedi yüz doksan üç lira bedeli keşifli Konya — Beyşehir yolunun 42+900 ile 51+900 inci kilometroları arasında (9000) metre tulünde şose tamiratı esasiyesi imalâtı sınaiye tamiratı cüziyesi kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

İhalesi 24—8—932 çarşamba günü saat on beşte vilâyet daimî encümeninde yapılacağından talip olanların 661 No. kanun ve Nafia işleri Münakasa şreaiti umumiyesi ahkâmına göre hazırlıyacakları kapalı zarfı ihale zamanına kadar Vilâyet encümenine tevdii ve tafsilât almak istiyenlerin başmühendisliğe müracaatları ilân olunur. (3726)

Erenköy Kız Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Birinci ye ikinci devre mezuniyet imtihanları eylûlün birinci günü başlayıp on beşinci günü nihayet bulacaktır.

2 — Diğer sınıfların ikmal imtihanları eylûlün ilk haftasında başlayacaktır.

3 — Mektebe devam eden leylî ve neharî talebe eylûlün dedici gününden sekizinci günü akşamına kadar her gün dokuzdan on ikiye kadar mektep tababetine müracaatla sıhhî muayenelerini ve on üçten on sekize kadar kayıtlarını tecdit ettirecekler dir.

4 — Bu müddet zarfında kayıtlarını tecdit ettirmemiş olan leylî ve neharî talebe yerine yeniden müracaat edenler alınacaktır.

5 — Mektebimizin bu sene açılan ilk kısım dördüncü ve beşinci sınıflarına leylî kaydolunacak talebe ile orta ve lise sınıflarına leylî ve neharî kaydolunacak talebenin eylûlün onuncu cumartesi gününden on beşinci perşembe günü akşamına kadar her gün dokuzdan on ikiye kadar sıhhî muayeneleri ve on üçten on sekize kadar kayıtları yapılacaktır. Kaydolunacak talebenin velileri, tahsil vesikaları ile hüviyet cüzdanı kartonsuz dört fotoğraf yanlarında bulunacaktır.

Kayıt ve imtihanlar hakkında tafsilât almak isteyenlerin mektep idaresine müracaatları.

6 — Eylûlün üçüncü günü mektebimizde yapılacak meccanî leylî müsabaka imtihanına gireceklerin sıhhat raporları ile, fakrühal mazbatası ve tahsil vesikalarını ağustosun sonuncu gününe kadar mektep idaresine vermeleri eylûlün üçüncü cumartesi günü saat sekiz buçukta mektepte hazır bulunmaları lâzımdır. (4231)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

30 Ton gaz yağı pazarlıkla münakasası 24—8— 932 çarşamba günü saat 14 te. Deniz kuvvetleri ihtiyacı için yukarıda yazılı gaz yağının 17—8—932 tarihinde kapalı zarfla yapılan münakarasında verilen fiatlar komisyonumuzca gali görüldüğünden daha ehven faitla vermeğe talip olacakların hizasındaki gün ve saatte muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (4225)

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbul Adliye dairesi için mübayaa edilecek odunun 17-8-932 tarihinde icra kılınan münakasası teklif edilen fiatlar haddi lâyık görülmediğinden bir hafta müddetle temdit edilmiştir. Taliplerin 28 ağustos 932 pazar günü defterdarlıkta müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. (4194)

Bursa Ahmet Vefik Paşa Hastanesi Baştababeinden:

932 senei maliyesi için müessesemize iktiza eden ve mevkii münakasya vazolunan 2000 lira kıymeti muhammeneli mualece ve malzemei tıbbiye Eylûlün dördüncü pazar günü saat 16 da ihale edilecektir. Talip olanların 150 lira depozito akçesile beraber Bursa vilâyet encümenine müracaat etmeleri. (4230)

Haydarpaşa Emrazı Sariye Hastanesi Baştabipliğinden:

Müessesemiz için bir sene zarfında lüzumu olan süt şartnamesi tebdil edilerek tekrar alenî münakasaya konulmuştur. Talipler mezkûr süte ait şartnameyi görmek için her gün hastane idare memurluğuna ve münakasaya iştirak etmek üzere yevmi münakasa olarak tesbit edilen 8 eylûl 932 tarihine müsadif salı günü saat 14 te Galatada Kara Mustafa Paşa sokağında İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye merkezinde müteşekkil ihale komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (4234)

Gedikpaşa'da Jandarma Satınalma Komisyonundan:

145 hasta entarisi ile 130 takke, 20 çift terlik, 130 yatak çarşafı ve 130 yastık çarşafı pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin 25-8-932 perşembe günü saat on beşten on altıya kadar komisyona müracaatları. (4238).

Gedikpaşa'da Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Mevcut nümunesine göre maa kayış iki bin çift mahmuz pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin 23—8—932 salı günü saat on beşten on altıya kadar komisyona müracaatları. (4237)

MİLLİYET MATBAASI